

RUH ve MADDE nin

Sevgili okuyucuları

Bütün insanlar ruhlarındaki sönmeyen ateşin zorlayışı ile daima büyük gerçekler peşindedirler. Ve yeryüzünde her görünüşlerinde büyük gerçeklerin tezahürüne vasıta olurlar. Bu her varlık için böyle olmakla beraber faaliyetlerini iman ve idrâk içinde yapan kişilerin ayrı bir mevkii vardır. Evvelki hayatlarından gelmekte olan bir tekâmül zincirinin İlâhi Kanunlara uygun olarak verdiği bir hak, onların bütün yeryüzünde yaşayanların, sayılamayacak kadar çok varlığın müşterek kaderine müessir olabilmek vazifelerini tayin eder.

Ölen ve yaşayan bütün sevdiklerimiz ve bildiklerimiz hakkında düşünürken daima biraz kendimize göre — sübjektif — kalmaya mahkûm olan bizler de kendi anlayışlarımızı geliştirmek yolundayız. Bu sebeple dördüncü cildimize başlarken, Cemiyetimizin kurucusu büyük üstadımız ve apayrı bir vazife kaderi içinde dünyamızda bulunmuş Dr. Bedri Ruhselman'ın hâtırasını hürmet ve minnetle anmayı bir borç biliriz.

Mecmuamız cemiyetimizin bir aynası olmak yolundadır. Bu sayıdan itibaren daha muntazam, daha verimli bir hale gelmeğe başladığımız ümidindeyiz.

Sizlere mevzuumuzla ilgili terimler hakkında muşassal bir lûgatçe vermek kararındayız. Ayrıca «Görünmeyen Âlemle Temasımız» adı altında ispiritizma ve mevzuumuzla alâkalı derslerimizden istifade edileceğini umuyoruz.

Bu sayımızdan itibaren, yeniliklerimizden bir tanesi de, gerek bize mektupla soracağınız gerek cemiyette sorulan «bu ayın en güzel suali» ne bir makaleyle cevap vermek olacaktır.

Sual ve cevaplarımızla birbirimizi daha iyi anlarken, sizlerden bize ve bizlerden sizlere uzanan görünmeyen kollarla büyük bir örümcek ağı kuracağız ve gayemiz bilgilerimizi arttırmak olacaktır.

METAPSİZİK

İLİMLERDE

METOD

Yazan:

SUAT TAHSUĞ

İnsanoğlu, kendi düşünme gücüne güvenerek tabiatı araştırırken ne gibi safhalardan geçti? Bugün acaba ikinci bir doğmatizm çağının yıkılışı arifesinde miyiz?

İnsanların ilk düşünceleri mensup oldukları topluluğun düşünceleri ile bir benzerlik arzeder. İlkel topluluklarda bu husus çok bellidir. Meselâ yeniden bedenlenmeye inanan Avustralya yerlileri atalarının ruhlarının belirli bir yerde, mese-

la bildikleri bir kayada, ağaçta bekleyerek gebe kalan kadınlar vasıtasıyla yeniden dünyaya geldiklerine inanırlar. Bu yüzden de kadının gebeliğini anladığı yer onlarca mühimdir. O yer o atanın gizlendiği yer olup, doğacak çocuğa onun ismi verilecektir.

Bu inançtan şüphe etmek hiç bir Avustralyalının aklına gelmez. Bunun gibi ilk insan toplulukları, dinlerinin ve an'anelerinin açısından kendilerine ve dünyaya izah bulurlar.

Eski Yunanda meydana gelen fikir inkişafı bugünkü Batı medeniyetince temel teşkil ettiği için yapacağımız araştırmada çok önemlidir. Bu düşünce tarzı, dinlerden ve an'anelerden uzak olarak insanı ve tabiatı incelemeyi hedef tutmuştur. Filozof adı da «Bilgelik seven» mânasını geliyordu. Sokratı ölüme götüren sebeplerden biri eski an'aneyle bağlı düşünüş tarzının yıkılacağından korkan, hemşerilerinin telaşından doğmuştu.

Eski Yunan mantığına göre insan zihninin doğru düşünme kanunlarını bulmak çok mühimdi. Biz buna sürri mantık, Aristo mantığı diyoruz.

Orta çağ, yıkılan Roma İmparatorluğundan sonra yeni doğan Hristiyanlığın o zamana has anlayışı içinde mistiklik, Doğmalara bağlıydı. «Kitapta yeri var, demek ki doğrudur; o halde bundan şu netice çıkar» tarzındaki düşünce çeşidine «Skolastik» diyoruz. Skolastik körü körüne bir imandan başlayarak bir araştırma yapan sistemdir.

YENİ ÇAĞ VE İLİMDE DOĞMATİZMA

Yeni çağa temel teşkil eden değişiklikler insanların bu doğmalardan şüphe etmeğe başlamasıyla ortaya çıkmıştır. Yine sistemlerinin yıkılmasından korkan devrin adamları Galile'ye «Dünya dönüyor» dediği için işkence ettiler. Giordano Bruno'yu kilise doğmalarını sarsacak düşüncelere sahiptir diye yaktılar.

İnsan düşüncesi yüzlerce kişinin yakılması ve işkenceye tâbi tutulmasından yılmadı. Ve Yeni Çağ doğdu. Yeni Çağ, es-

ki Yunandaki düşünce serbestliği esasından hareket ederek hümanizmayı, gelecekteki «müspet ilimler» e temel teşkil edecek tatbiki mantığı, metodolojiyi meydana getirdi.

Bu, insan zihninin tabiatı tanıma kazanmalarının araştırılışdır. Tabiatı, birbirinden ayrı olay grupları altında belirli metodlarla incelemek, müşahede ve tecrübeye önem vermek, yüz defa neticesi aynı çıkan bir tecrübenin yüz birincide de aynı çıkacağına inanan bir «genelleştirme» yi prensip olarak kabul etmektir.

Bu düşünce sistemi fizik, kimya, sonra da biyoloji alanında çok verimli neticeler hâsıl etti. Hele ortaya çıkan ilimlerin teknik tatbikatı, Garpteki «ilmi düşünüş» ü yerinden kalkmak istemezcesine tahta oturttu.

Neden? Çünkü, batı adamı buhar makinesinin keşfinden sonra zenginleşmişti. O zamana kadar pek kıymeti olmayan madden kömürlerinin hisse senetlerini alıp satabiliyor ve kendine az zahmetle zengin bir hayat temin ediyordu.

Nakil vasıtaları ve dolayısıyla ticaretin gelişmesi, bu tarz düşünen insanların sayısını çoğalttı. Her ne kadar halk tabakaları, meselâ Emil Zola'nın romanlarından öğrenileceği gibi, dev adımlarla ilerlemekte olan endüstrinin esiri haline gelmekte ise de, sefil bir hayat devam ettirmekte ise de, ilmin ve teknolojinin insanlığın saadeti için şart olduğunda kimsenin tereddüdü yoktu. Ancak, yeni devrin para kazanamayanları fikri faaliyetlerini «Niçin para kazanamadıkları?» sorusu üzerinde topladılar. Ve problemi «Devlette zenginliğin bölünüşü» dâvası haline getirdiler. Bu şekilde müspet ilimlerle birlikte doğan sosyal ilimler, insanı bir istihsal unsuru, küçük bir fabrika parçası gibi gördüler. Bundan doğan tâbir «Homo ekonomikus» (iktisat adamı) deyimidir ki, insanı varlık olarak, sadece satın alan ve satan; bunun için de kapital sahibi olup çalıştıran yahut ta bedenen çalışan insan olarak kabul eder. Batıda yerleşen bu bir tarafın memnuniyeti ve öbür tarafın hırslından doğan sistem sınıf kavgalarına se-

bep olduğu kadar teknolojiyi de kamçıladi ve dev endüstriler doğdu.

Kimse, bu arada «Müspet ilimler» in prensipleri hakkında münakaşaya girmek lüzumunu hissetmedi. Devir hırslı devirdi; tabiat insanın günlük hayatına, maddi gerçeklere doğrudan doğruya hitap ettiğinden kimse bu, mukaddes «Müspet ilimler» den şüphe etmeyi aklına getirmiyor, böyle bir şeye cesaret edemiyordu.

Fakat zorluklar başlamıştı. Fizik ve kimyada çok doğru neticeler veren müspet ilimler, meselâ biyolojide, kararsızlaşıyorlardı. Meselâ tıpta «Hastalık yoktur, hasta vardır» diyorlardı.

PARAPSIKOLOJİ VE İSA

Modern psikoloji, tecrübeden evvel gelen «A Priyori» bir inanç olan «Ruh» anlamına dayanamazdı. Psikolojik hâdise pek yuvarlak bir anlatıyla «sinir sistemine bağlı şuur hâdisesi» diye tarif ediliyordu. Fert, Rahip Mendel'in bezelyeler üzerinde yaptığı tetkiklerden doğan «Veraset» kanunlarına göre, Darwin'in, yaşama kavgası ve muhite intibak zaruretinden doğan tabii bir elenme neticesi meydana gelen tekâmülle; nihayet, sosyal tesir ve inançlarla meydana geliyordu. Çocuk, doğuşunda ne gibi veraset şartlarıyla doğduysa, hangi sosyal şartlar içinde inkişaf ettiyse, onun zaruri bir neticesiydi. Gelelim bu tarz bir ilim anlayışından hareket etmek zorunda kalan metapsişik ilimler ve bunun en küçük torunu olan **Parapsikoloji**'ye;

Bir takım olaylar vardı ki, Batılı âlim bunları nereye yerleştireceğini bir türlü kestiremiyordu. Meselâ, eşyanın el değmeden havada hareketleri, «Perili» denilen evlerde nereden geldiği belli olmayan eşyaların peydahlanması, insan bedeninin iki ayrı yerde zuhuru veya âniden bir yerde kaybolup başka yerde ortaya çıkması, duvarlarda ve eşyada duyulan anormal tıkırtı ve darbeler, zihinden zihine düşünce nakli, telepati, klervoyans, ölülerle muhaberat...

Yukarıda anlatılan «İlmi zihniyet» bu kâbil olaylar karşısında nasıl davranma-

(Devamı sayfa 23 de)

bu ayın en güzel suali

Bu yazı serimizi, Cemiyetimizde Salı akşamları yapılan konuşmalarda ve okuyucu mektuplarında sorulan sualler üzerine tertip etmiş bulunuyoruz. Bir ay içinde sorulan problemlerin en ilgi çekicisine verilen cevapları bir araya getirerek, siz değerli okurlarımıza bunları naklediyoruz..

«Muhadderat ve İcabat» başlığı altında takdim edilen seri konferansların birinde, determinizm ve fatalizm «Gereksizlik - kadercilik» konusu incelenmişti. Sorulan sualler arasında enteresan olduğu kadar kritik önemi haiz bir soru ortaya atılmıştı:

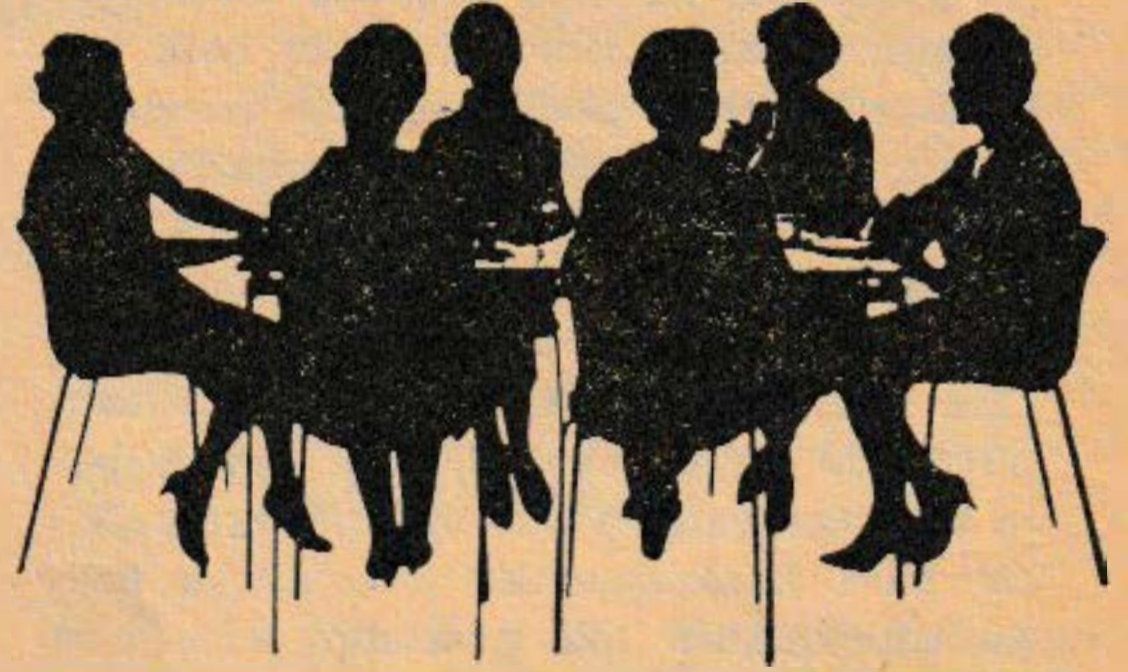
«Dua etmek suretiyle bir takım şahsi isteklerde bulunacağımıza, şükür etmek doğru olmaz mı?»

Verilen cevaplar birbirini tamamlar şekilde ortaya kondu: «Biliyoruz ki, her liyakat ve bilgi seviyesi için, karakteri muayyen olan bir dua mevcuttur. Binaenaleyh, duaların çeşitli kaarkterde olması zaruretiyi kabul etmemiz lâzımdır. Aynı husus şükür hali için de vârittir. Hiyerarşik bir düzen dahilinde sıralanmış her liyakatin eriştiği bir şükür hali vardır. Bizim kudretimiz ve bilgimiz bütün bu kademelerin hepsini içine alan bir sentezi yapabilecek midir? Böyle bir iddia gülünç olur. Şu halde bizim burada yapacağımız izah ve sentez bize göre olacak ve bu bakımdan muayyen bir kademenin eriştiği realiteyi ifade edecektir.»

«Dua, yakarış içinde bulunan ruhî bir temerküzdür ki, arzu ve niyetlerin muayyen yöne istikametlenişini inzimam eder. İyi ve hayırlı görünen temennilerin dahi derinliklerinde bir takım daha incelmış nefsanî bir tarafın bulunduğunu görmekte gecikmeyiz. Fakat ne şekilde olursa olsun, nefsanî hareket ediyoruz diye dua etmekten kaçınmak acaba ne dereceye ka-

dar doğrudur? Dua bir imanın mahsulü olduğuna göre, en başta dua eden kimse- nin içinde bulunduğu hal dolayısıyla huzur ve kuvvet kazanması mümkündür. İlahî ihsan hiçbir zaman beşerî anlayışın kısır ve sakat görüşü ile malûl değildir. Dua ve niyazın ilâhî bir ihsan ile taltif edilmesi, vüs'âtimiz dahilinde bulunan cehit ve gayretlerimizin bir neticesi ve bir armağanı olmalıdır.

Yukarıda verilen cevabı, diğer bir yönden tamamlayan şu fikirler de ileri sürüldü:

«Dikkate değer bir nokta da şudur: Bizler ancak beşerî bir sınır içinde mahdut bir idrak ve şuura sahip varlıklar olarak, haddimizi bilmekle en iyi bir davranışta bulunmuş olacağımızı düşünmeliyiz. Hal böyle iken, bizlerin dualarınızda yer alan temenni ve arzularımızın kıymeti ne olacaktır?»

Şüphesiz bunlar, çoğunlukla, genel ni-

zama aykırı olacaktır. Ayrıca, şöyle veya böyle olmasını şiddetle arzu ederken ve temennilerimizi dualaştırırken, farkında olmadan, tekâmülünü engelleyici bir takım tohumların da ekilmesine sebep olacağız. Ve gene bilmeliyiz ki, bu davranışlarımızın, günü ve yeri gelince, mutlaka ilmi bir neticesi ile karşılaşmamız mukadderdir.»

Verilen cevaplarda şükr haline iyice temas edilmediğini ileri sürerek diğer bir dostumuz da, fikirlerini «tesirler» yönünden ele alarak şu açıklamayı yaptı:

«Şükr hali, muayyen bir idrak kademelerinden sonra, duanın da üzerinde bir nimet taşıyan bilgi unsurlarını ihtiva eder. Şükr hali, tekâmül kademelerinin en ulvilerinden birini teşkil eden bir ruhi yücedir. Biliyoruz ve açıkça ortaya koyuyoruz ki, insan devamlı olarak neşriyatta (vayım) bulunur. Tesirlerin şu veya bu sebeple çeşitli yönlerde doğru gidişi bizdeki arzu ve niyete bağlıdır. Tesirler «Düzen ve ahenk kanunu» çerçevesinde, kendisiyle uygun diğer tesirlerle beraber «milsat neticeli ekranlar» da toplanır ve zapt olunur. Bu suretle dünya plânının üzerinde, insanlar tarafından temin edilen «ruhi enerji kuşakları» meydana gelir. İşte bu noktada bizlerin isteklerine cevap olarak «tesir yansımaları» faaliyete geçer. Düzen ve ahengin tesiri ile vazifeli varlıklar grubu, isteklerimize uygun istekleri birleştirerek, ilâhî adalet yönünde, yeni yeni sebepler ve neticeler hâsıl ettirirler.

Dua, ya kabul olmuştur, ya hıfz edilmiştir, yahut ta ters netice vermiştir. Bu gereksizlik prensibinin bir neticesidir. Öyleyse bizler, dua etmekten ziyade, aktif bir faaliyetin içinde kalarak, Allahın yaratmış kâinatı temaşa ederek ve derin bir hıfz ve sezme çabasına dalarak şükr hali içinde bulunmalıyız. Şükr hali bir bilgi ve idrak toplamı olduğuna göre, ihtiyacımız olan vasıtalar kendiliğinden belirecektir. Sabırsız ve idraksız, peşin hükümlü ve dar zihin düşünce ve isteklerde bulunmak, düzen ve ahengi sarsmaktan başka neye yarar? Dualarımız bilgili şükre dönsün.

OLAYLAR

Arasında

Gaipten Gelen Mektup

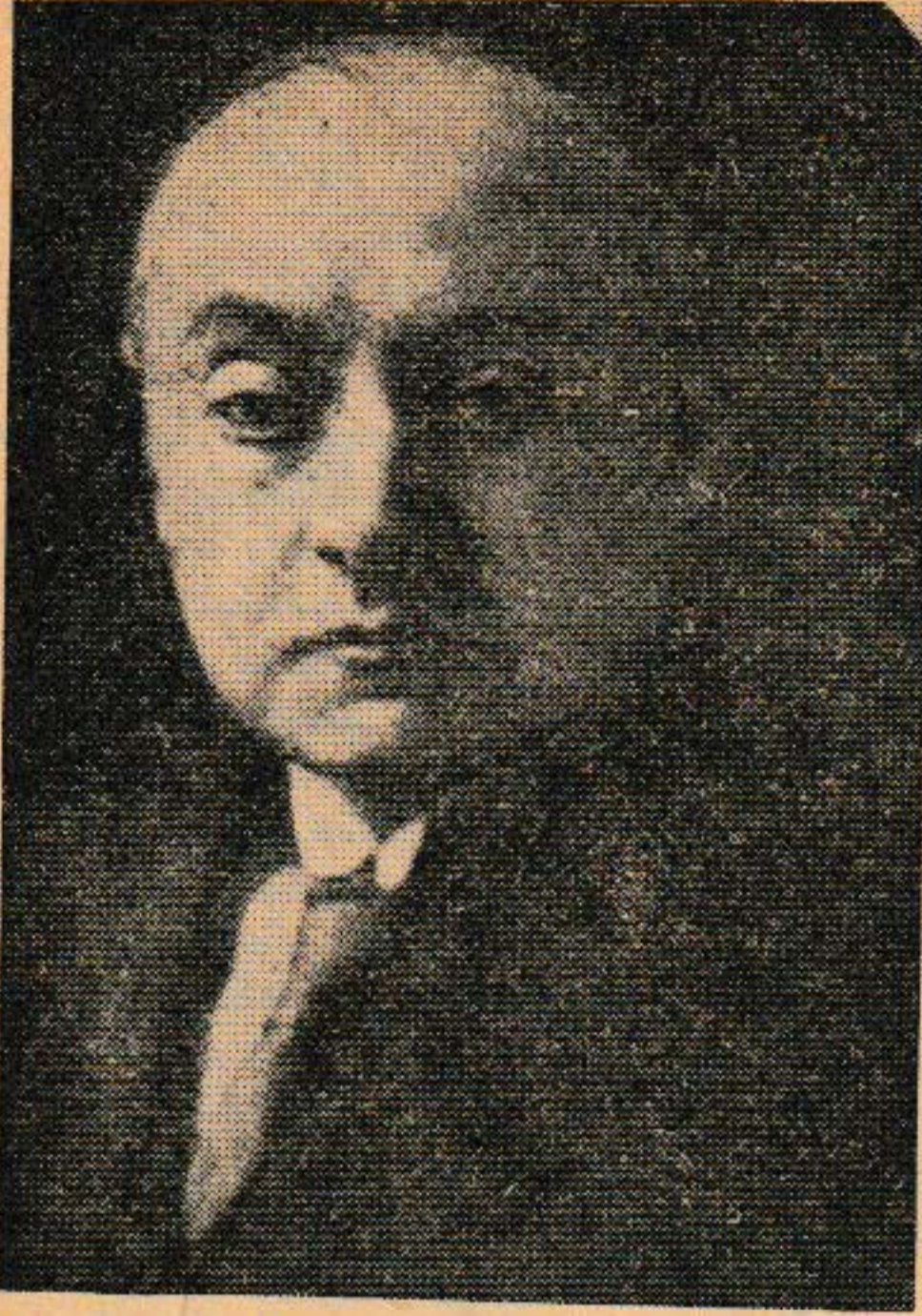
HİKMET OMAV

Bir sabah erkenden komşularından Saadet Hanım kapıyı çaldı. Telaşlı idi. Ben de, acele mektebe gitmek için hazırlanıyordum. O, bana «Sizi bu gece rüyamda gördüm» diyordu. Şüphesiz bunu anlatmaya getmişti. Az vaktime rağmen kendisini dinledim. «Hayırdır inşaallah» diye söze başladı. «Rüyada siz mutbakta yemek pişiriyormuşsunuz. Ben de antrede bir sandalyeye oturmuşum. Birden kapı çalındı. Bu gelen postacı idi. «Posta» diye seslendiğini duyduk. Ve derhal kapının altından «Gaipten!» diyerek bir mektup atıp uzaklaştı. Siz yemek yaptığınız için bana, «Saadet, lütfen şu mektubu okur musun?» dediniz. Ben zarfı aldım. Üzerinde pul filân yoktu. Yalnız, tek tek harflerle «G a i p t e n» kelimesi yazılı idi. Mektubu açtım.

«Annel!» diye hitap ediyordu. «Biliyorum çok, hem pek çok üzüliyorsunuz; senin bütün ıstıraplarını ben de burada duyuyorum. Hele ben de bu âleme göçünce ne kadar acı çektiğini biliyorum. Bunun için tasavvur edemeyiceğin kadar mustaribim. Aramızdaki mesafe çok uzak olsa bile ben senin her şeyini hissediyorum. Bütün arzum huzurundur. Ama sen daima ondan uzak bulunuyorsun. İmza: J E A N.»

Komsum Jean kelimesinin ne şekilde yazılacağını bilemezdi. Jean isminde çok kıymetli bir arkadaşımı da kaybettiğimden haberi yoktu. Kendisine bahsetmemiştim. Çünkü o mahallemize kısa bir zaman evvel gelin gelmişti.

Şimdi düşünüyorum. Acaba bir evvelki hayatımızda ben onun annesi mi idim?

Hayatını ilmî araştırmalarına adayan bu kıymetli bilgin, Spiritualizmanın en büyük desteği olmuş, ruhsal olayların korkusuz savunucusu olmakla da onu sahtekârlık damgasından kurtarmıştır.

Gustave Geley (1865-1924)

Lyon Fakültesindeki parlak tıbbi mesailerinden sonra, 1918 e kadar Annecy'de hekimlikle iştigal etti. Hastanelerin en kıymetli hekimiydi.

«Tıbbi feraseti, nezaketi ve hastalarına gösterdiği hamiyeti ile, diyor Ch. Richet, kendisine büyük bir ün sağladı. Sadece Annecy'de değil memleketin her yerinde en çok dinlenen bir hekim olmuştu. Hiç kimse onun bu kadar sevgiyle bağlandığı mesleğini terkedeceğini söyleyemezdi.

Bununla beraber, o korkunç şeytan, zor beğenici ve mütehakkim araştırıcılık onu hemencecik hükmü altına aldı. Önceleri onu şaşırılan, sonra inandıran geleceği bilme (prémonition), uyurgezerlik ve gizli - görünümü (lucidité) ve bunlara ait olayları müşahede etmişti. Şu suretle ki, bir yandan müşterilerine sükûnetle kendini teslim ederken, diğer yandan da okült ilimlerin pek sıkıntılı sahalalarında araştırmalarına devam ediyordu.»

İlk araştırmalarını 1897 de yayınlanan «Spiritizmanın genel görünüşü ve terkibi yorumlanması» isimli eserinde verdi. Fakat, metapsişikçilerin dikkatini kendi üzerine çeken çalışmaları, 1916 tarihinde, Madam Bisson ile müştereken, medyom Eva ile yaptığı tecrübelerle başladı. Bu 1918 e kadar sürdü.

Profesör Richet ve Santoliquido'nun dosça ısrarları üzerine, 1919 da, Geley Jean Meyer tarafından kurulmuş olan Beynelmîl Metapsişik Enstitüsünün (Institut Métapsychique International - I. M. I.) idaresini ele aldı. Enstitüyü kurduktan hemen sonra, Polonyadan meşhur materyalizasyon medyomu Franek Kluski'yi getirtti ve bu fevkalâde süje ile ektoplâzmik tecrübelerle girişti.

1922 ve 1923 te, Guzik ve 34 ü pek tanınmış olan kimselerle, seri celseler yaptı. Bu celselere seçkin Parisli şahsiyetler yardımcılık ediyorlardı. Bu yardımcılar

esasında hakim ve hukuk profesörleri, akademisyenler, yazarlar, mühendisler, üst rütbeli polisler vardı. Bir kaç menfi neticeyi celsede bulunmak şanssızlığına uğrayan üç, dört kişi hariç, bütün deneyciler telekinetik ve bazı ektoplazmik ve ışıklı olayların gerçekliğine inandıklarını beyan ettiler. Tecrübeleri uzunca bir müddet takip eden bu deneycilerden otuz dört şahıs, açık ve sağlam ve o nispette dikkat çekici bir bildiri yayınladı :

«Basit olarak fikirlerimizi ortaya koyuyoruz: Jean Guzik vasıtasıyla elde edilen tezahürler, ne göz aldanması ve halüsinasyonla, ne de şahsi veya müşterek herhangi bir hilekârlıkla izah edilebilirler.

Geley, 1924 de, ışıklı olaylar meydana getiren İtalyan medyum Erto'nun hilekârlığını meydana çıkardı. Ch. Richet bu vesileyle «Burada, eğer ihtiyaç varsa, medyumluk hilelerinin daima metapsişikçiler tarafından ortaya çıkarıldığını hatırlamak doğru olur; ehil olmayan diğer kimseler için bu asla olamaz.» demektedir.

Geley, fiziki medyomluğa has büyük olaylara, bâriz şekilde, kendisini vermesine rağmen, zihni fenomenleri de inkâr etmedi; 1921 den 1923 e kadar, gerek Varşova ve gerekse Pariste, Polonyalı medyum Stéphan Ossowiecki ile klervoyans ve lüsidite tecrübelerinde bulundu. 1920 de lüsidite hakkında bir anket tertip etti.

Ani ölümü faaliyetini durdurdu. F. Kuski ile Varşova'da yaptığı tecrübelerin neticeleri ile «mulâjlar v.s.» Parise dönerken kader onu bu noktada geri çağırdı. Vazife bitmişti.

Doktor Geley sadece cesur bir deneyci değil, (yani, şöhret ve nafakasından votsun kalma ihtimali gibi bir endişesi yoktu), aynı zamanda metapsişik nazariyecisi ve paranormal bir araştırmacıdır.

Kendisi mucizevi ve mânevî bir telekinetikçülüğe inanır ve fikirlerini ilmi ve

metapsişik esaslar üzerine oturtmağa çalışır. Eserlerinde, normal üstü fenomenleri hiç bir zaman esastan ayrılarak göstermemiş, aksine bunları, ahenkli bir şekilde, olayların düzgün akışı içinde dercetmiştir.

Geley, felsefi olarak, insanda ve kâinatatta, tedricî olarak şuur altından şuura geçen esaslı bir dinamo - psişizm'in tezahür ettiğini düşünür: «Müşterek tekâmül, ferdi tekâmül gibi, şuur altından şuura geçiş formülü içinde hülâsa edilebilir. Doğmağa ve ölmeğe mahkûm, kapasitesi sınırlı, süresi pek kısa olan fert gerçek varlık değildir; o sadece göz aldatici, hafiflemiş ve muhtelif parçalardan müteşekkildir. Yavaş yavaş kendini ve kâinatı öğrenen gerçek varlık, bilkuvve mevcudiyeti, yaratıcılığı ve ebediliği içinde sonsuz, ilâhiliğini gerçekleştirmek yolunda olan tanrısal bir kıvılcımdır.

Çeşitli görünüşte olan olaylar, kâinat içinde, bizzat, sadece göz aldatici, belirsiz bir tekâmül içinde kendini gerçekleştiren ilâhi vahdetin daralmış timsalleridirler. Böylece, dünya ve fertlerin yapısı, ancak geçici bir yaratılmanın yahut afâkileşmenin tedricî artışıyla, ebedi şuurun yavaş yavaş gelişen gerçekleşmesidir.»

Bu düşüncesiyle, Geley büyük Hint dinlerini, Fisagor, Eflâtûn, Spinoza, Şopenhavr v.s. gibi filozofların doktrinlerini birleştirmektedir.

Geley'nin deneysel ve filozofik eserlerinden bir kaç örnek vererek, bu hayat hikâyemize son veriyorum:

L'être subconscient (Şuuraltı varlığı).

Monisme idéaliste et palingénésie (İdealist tekcilik ve zâhiri ve hakiki ölümden sonra diriliş).

De L'inconscient au conscient (Gayri şuurdan şuura).

L'éctoplasmie et clairvoyance (Ektoplazma ve duru görü).

Yaşamak san'atı, binbir şeyle alâkalanmak, fakat ancak birine karşı derin bir alâka duymak demektir.

Hugh Walpole

Ümit kırıcı caziyetler yoktur : sadece bazı vaziyetler karşısında ümitlerini kaybeden kimseler vardır.

The Slipstream

Vazife Bilgisi Şuuruna Sahip Büyük İnsan

«İnsan bedeni içinde tanımak saadetine nail olduğum büyük şuurlu vazifeli Dr. Bedri Ruhselman hakkında bir yazı hazırlamak üzere vazifelendirildiğim zaman, böyle bir yazıyı hazırlamak imkân ve iktidarına sahip olmadığımı kuvvetle hissetmiştim. «Vazife» kademesinin icaplarına ayak uydurmak üzere faaliyetlerine ve bütün hayatına istikamet vermiş bir vazifeli hakkında, böyle bir kademedен henüz nasibedar olamamış bir insanın söz söylemeğe selâhiyetli olmadığına inanıyordum.

Başı boş, geliş güzel bir kâinatta yaşamıyoruz. Her halin icaplarına uyan değişik tertiplerde yardım ve ikazlar bütün varlıklara yapıldığı gibi bizlere de bol bol yapılmaktadır. Nitekim ben de o gece rüyada yapılan bir yardımla karşılaştım. Şu kadarını arz etmek isterim ki : mevzu bahis yazı rüyada istenilene en uygun şekilde tarafımdan hazırlanmış olmasına rağmen hafızamda sadece bir kelimesi iz bırakmıştı. Hatırlama gayretlerime rağmen tamamen unuttuğum metnin yerine kaim olmak üzere hafızamda sadece «vazife» kelimesi kaldı. İşte bu kelimenin derin mânası üzerinde düşünmeğe sevk edilmiş benim için kıymetli bir yardım olmuştur.

Böylece, vazife bilgisinin şuuruna erişmiş büyük vazifeli insanın sadece bu cep heden biraz olsun aydınlatmağa çalışmaklığım lâzım geldiğini düşündüm.

Bütün varlıkların, hayatları boyunca muhtelif şekillerde sonsuz vazife icaplarıyla karşılaşmak üzere tayin edilmiş bir kaderleri mevcuttur.

Ancak, bütün efal ve hareketlerin asıl gayesini teşkil eden, vazife şuru ve bilgisine göre idrakli olarak hareket etmek fiili, bir çok varlıkların davranışlarında

— bazı maddi ârızaların tesiriyle — âdeta otomatizm karakteri içinde tezahür eder. Onlar, birer otomat olarak idraksiz vazifeliler sınıfını teşkil ederler. Fakat bir de, bütün davranışlarının muayyen bir gayeye hizmet etmek üzere — ilâhi irade kanunlarının imkân ve icapları dahilinde — yapmakla mükellef oldukları birer vazife hizmeti olarak kabul edilmesi lâzım geldiği idrakiyle hareket eden varlıklar da mevcuttur. Dünya merhalesinin insan tekâmülü safhasının son kademesini teşkil eden böyle bir vazife idraki, bütün fiil, niyet ve davranışların — vazifeyi belirli kılan — bilgi temeline dayanmasını temin eden başlıca âmîl olmaktadır. Muayyen bir bilginin tâyin ve hudutlandırıldığı vazifeye, o vazifenin şuuruna varmış olarak her türlü maniyayı yıkıp nereye gittiğini bilerek ilerlemek iktidarı, ancak, kendi mevcudiyetinin muayyen bir kâinat fonksiyonunun tahakkuku için, ilâhî nizam içinde — kendisinden beklenen — bir vazifenin yerine getirilmesi için mevcut bulunduğunu insana sezdirenen bilgiye sahip olduktan sonra o kimseye nasip olabilir. İşte böyle üstün bir vazife bilgisinin ölçü ve kıstaslarına göre hayat plânının hâdiselerini istikametlendirebilmek lûtfune erişmiş müstesna bir insan olarak Dr. Bedri Ruhselman'ı görüyoruz.

Nefsani bağlantılarımızdan feragat, hissî bir takım arzularımızın — velev iyi niyetli dahi olsalar — kösteklenmesi, tamamen diğerkâmca bir takım faaliyetlerimizin tahakkuk imkânlarının yok olması pahasına ve hattâ, hattâ bütün bu davranışları huzur temin eden bir âmîl halinde tecelli etmesine sebep olan vicdanî davranışlarımızın da üzerinde daha şümullü bir bilgiye dayanan vazife idraki ile herhangi bir faaliyette bulunmak, biz insanlar için

başarılması oldukça müşkül bir iştir. İşte bütün bu maniaların kademeler teşkil eden secdini aşabilmek; his, arzu, nefsanî ihtiraslar, diğerkâmca davranış ve vicdani itişlerin üzerinde sadece vazife bilgisinin verdiği idrak ile harekete geçmek, ruhun öz fevranlarından kuvvet alarak vazife verdiği fiilleri benimsemeğe çalışmak ancak vazife şumulüne giren bilgilerin ışığı altında mümkün olabilir. Üstün bir bilgi ve irake dayanan böyle bir şuur ile bütün davranışlarına istikamet vermesini bilmiş bir insan olarak karşımızda gene Dr. Bedri Ruhselman'ı buluyoruz.

Kâinatın sonsuz plânlarında mukadder tekâmül yolunda ilerlemek üzere yola çıkmış bütün varlıklar, buldukları seviyenin icaplarına uyan bilgilerine göre bazan bilmeden, bazan yarı şuurlu ve bazan da idrakli olarak kendilerinden beklenen bir vazifeyi ifa etmek mecburiyetindedir.

Bütün varlıklar er veya geç günün birinde vazife bilgisi idrakiyle harekete geçerek şuurlu bir fonksiyoner durumuna yüksелеceklerdir. Böylece, kendilerinden beklenen işlerin nelerden müteşekkil bulunduğunu gittikçe daha net bir şekilde sezerek, attıkları adımların nereye müteveccih olduğunu görerek ilerlemeğe başlayacaklardır. Vazife bilgisi, her kademedede şumulünü arttırmakta, ayrıca kademelerin icaplarını ve fonksiyonunu tâyin etmektedir. Her vazifenin muayyen bir gayesi mevcuttur. Bir gayenin tahakkuk edişi ile yeni bir vazifenin daha üstün gayelere yönettici faaliyetiyle karşılaşmak mukadderdir.

Yeni bir vazifenin başlamakta olduğunu irak ettirecek yegâne vasıta, ilk hedefe ulaştığımızı bize gösterecek yeterlikte bilgimizdir.

Dr. Bedri Ruhselman, muayyen bir gayeye ulaştığını kendisine açıklıyan böyle bir bilgi ile mücehhezdi. O büyük insan, dünyadaki bedenli haliyle, üzerine aldığı bir vazifenin ifasından ve gayesine ulaştı-

ğına inandıktan sonra yeni bir vazifenin hazırlıklarına başlamak üzere — tabiat kanunlarının icaplarına uyan bedenî sıkıntıları gayet normal karşılayarak — büyük bir huzur içinde sessizce, arkasında gözü kalmadan bu dünya ile olan maddî irtibatını nihayete erdirmişti.

Onun, maddî irtibat vasıtası olan fizik bedenini, senelerce evvel toprağa verirken, ufku çevreleyen ağaçların üzerindeki mavi semanın derinliklerinden gelerek sanki sevgili çocuklarından birinin iyi bir vazife görmüş olmasından dolayı şefkatle bağırmasına basıp uzaklaştıran büyük vazifeli idarecilerin o anda orada bulduklarını hissettim.

Bugün ekilen bir tohum yarın mutlaka meyvesini verecektir.

Meyvelerin olgunlaşması için çok çalışmak gerek.

RUH ve MADDE

Bu sayıdan itibaren dördüncü cildimize abone olunuz.

Ruh ve Madde'de bütün sorularınızın cevabını bulacaksınız.

Ruh ve Madde, Türkiye Metapsişik Tetkikler ve İlmî Araştırmalar Cemiyetinin neşir organıdır.

Maşeri Tekâmülde Müşterek Tesir Alanları

Yazan: ERGÜN ARIKDAL

Birkaç insanın bir araya gelerek bir fikri inceledikleri bir fikrin, objektif olarak kabul edilebilen diğer bir kimse tarafından müşahade edilmesi neticesi, o çevrede kendine has bir atmosfer yarattığını müşahade etmek imkânsız değildir. Zihni terkiplerin, istek yönünde harekete geçmelerinden dolayı, müşterek bir dağılmağa tabi olmalarından sonra tekrar ve fakat daha üstün tertipte yeni bütünleşmelere gittiklerini de anlamak kabildir.

İnsani, fonksiyonların - maddi ve mânevî - tümünü içine alan «yaygın şuur sahasımız», hem dış âlemle bizi alâka halinde tutar ve hem de diğer şuur sahalarıyla olan münasebetlerimizi sağlar. Yaygın şuur sahası demek; ruhun en orijinal asli yapısından hareket ederek onu maddî alanlara bağlayan çeşitli kademelerdeki şuur hallerinin, tamamlanma hususiyetlerine göre, dışa yönelmiş uzantıları, projeksiyonu demektir. Dışa yönelmiş uzantılar yahut reel projeksiyon, ruhun dış temas sahalarını teşkil eden vasıtaların aydınlanmasını, dolayısıyla objeye olan yakınlığını temin edecektir. Objeler arasındaki müştereklik, bir bakıma, bunlarla ilgilenen şuur sahalarının yayılma oranlarıyla alâka-

dardır. Yani objelere ait tasavvurlarımızın birbirlerine olan yakınlık ve idrak aynıyeti, yaygın şuur sahalarımızın devamlı ve müessir temaslarından ileri gelmektedir.

Müşterek tesir alanları, bu suretle, yaygın şuur sahalarının birbirleriyle olan teğet tarzındaki temaslarının hasıl ettiği noktaların muhassalası olmaktadır. Bu muhassala en küçük topluluktan başlayarak, kâinat şümül bir tamamlanmaya (entegrasyon) kadar genişleyen alanların doğmasına sebep olur. Bu alanlar, çeşitli şuur sahalarının psişik enerjileri ile devamlı olarak beslendikleri için, daimi hareket halinde olup, tesir etme kabiliyetleri kendini hasıl eden cüzlerden daha üstün ve devamlıdır. İşte bu üstünlük ve devamlılık, maşeri tekâmülün istikametlenmesinde, İdareci Plânların faydalandıkları tesir alanlarının dinamizmini teşkil eder. Bu alanın müessiriyeti ruhların kendi emek ve cehitleri karşılığı olduğu için de, âdeta, kaderî istikametlenmelere sebebiyet verir. Kendini teşkil eden cüz'lerin üzerinde müşterek bir fiiller topluluğu olması ve cüz'lerin dışından gelen icabî tesirlerin kesinliği yüzünden de müstakilleşmeğe doğru gitmesi, bu tesir alanlarına zarurî bir itaat et-

me hâlini doğurur. O artık bir Levhi Mah-fur'dur.

Hangi durum ve vaziyette olursak ola-
n, devamlı bir tesir alış verişinde bulun-
mak zaruretindeyiz. Bizim tabiat içindeki
iradimizi, istikametimizi, zihni bütünlü-
ğümüzü, değer hükümlerimizin tayin ve
tesbitini, ruhumuzun hür faaliyeti içinde,
tesir alış verişleri idare etmektedir. De-
mek ki, bütün enkarnasyonlarımızın tevli-
dini ve deruni sentezlerimizin hummalı
faaliyeti neticesi hasıl olan bilgimiz, ken-
dimizi teyid ettirmek üzere, iç-dışlı bir te-
sir safını içinde bulunmaktadır. Müşterek
tesir alanları, bu suretle, tamamen ferdi
mesuliyetin neticesi olan talî tesirlerin en-
tegrasyonu olmaktadır. Bize hâkim olan
müşterek tesir alanına devamlı iştirakimiz
neticesi, maşeri tekâmülün istikametlenme-
sinde ve hız almasında büyük sorumluluk-
lar altında bulunduğumuz apaçıktır.

İşte bu suretle, Felsefi Spiritualizma-
nın, beşeri münasebetler ve onun neticesi
olan müşterek tesir alanları hakkındaki bu-
günkü fikrini görmüş olduk. Kendi fiilleri-
miz, kendi kaderimizi ayarlamakta ve ne-
cele, vicdan uyanıklığının verdiği bir iti-
fakla üstün tesir alanlarına doğru hamleler
yapmak ihtiyacında kalmaktayız.

İnsan, psikolojik bir faaliyet içinde bu-
lunan ve devamlı sentezler yapmakla bü-
tünümlü koruyan bir organizasyon siste-
mi olmasından dolayı, zarurî olarak, müş-
terek bir faaliyet sahası içinde tesir ayık-
lamalarına gider. Dışa ait tesirlerin kendi-
sinde hasıl ettiği intibaları analize tâbi tut-

mak ve bunları öz suurna intikal ettirme-
den evvel kategorik bir ayırma uğratmak
suretiyle, ruh, müşterek tesir alanlarına uy-
gun bir tarzda iştirak eder. Analiz ve ka-
tegorik ayırmalar, müşterek tesir alanla-
rından kendisine yansıyan müteal tesirlerle,
senteze tâbi olur ve bu suretle de insan,
müşterek kaderin müspet bir tamamlayıcı-
sı durumuna geçer.

Durumumuz ne olursa olsun, ruhumuz
yukardan ve aşağıdan aldığı esaslı iki te-
sir sahasına girmiştir ve bütün gayreti ile
daha ulvî olanına çengellenmek çabası için-
dedir. Hayatımızın akışı içinde bizler, ekse-
riya, aşağıdangelen tesirlere uymak mey-
lindeyizdir. Bu, cihetsiz bir faaliyetin ver-
diği süflî haz ve kendimizi doğruluğuna
inandırduğumuz tasavvurlarımızın neticesin-
de hasıl olur. Varoluşunu büyük hikmet-
lere istinat ettirmek gayreti, faaliyetini en
uygun bir aksiyonun parçası olduğunu is-
pat etmek cehti, bizleri daha yukarlara yö-
nelmekten alıkomakla kalmaz, aynı zaman-
da ruhi bir düşkünleşmeğe çökmeğe uğra-
tır.

Şimdi, bizlere düşen en uygun faaliyet,
şimdilik vicdanî süzgeçten geçmiş fikirle-
rin genel tesir alanlarına uygun gelecek
tarzda biçinlenmelerini temin etmek ve
içimizdeki sezgi ve meyillerin ve hattâ
inançların yeni tenkitlerine giderek aslı şü-
ur bütünlüğüne ulaşmaktır. Bu suretle de
tabiata uygun ve dolayısıyla maşeri tekâ-
mülün müşterek tesir alanlarına intibak et-
miş durumda kalarak bilgi alma faaliyeti-
mize devam ederiz.

Bir merdiven, basamağı üzerinde istinad edilsin diye değil, bir insanın ayağını,
ötekini daha yükseğe koyuncaya kadar, tutmak için yapılmıştır.

Thomas Huxley

Akıllı bir adam yalnız kendi tecrübelerinden, daha akıllı bir adam başkalarının
tecrübelerinden istifade eder.

Çin Atasözü

Adaletsizliği işleyen çekenden daha sefidir.

Eflâtun

Biricik iyi olan şey bilgi, biricik kötü olan şey de cehalettir.

Diyojen

Müşahedeler ve Düşünceler

(Reader's Digest'den)

Annemin ölüm haberini aldığım gün, New York'da her zaman devam ettiğim kiliseye gittim ve bir yere oturdum. Annemin varlığını duymak, hissetmek istedim; o bana, «Ne zaman kiliseye gidip beni düşünürsen seninle beraber olurum» dedi.

Eve dönüp çalışma odama girdim. Masanın üstünde her zaman yanımda taşıdığı eski İncil duruyordu. Huzura kavuşmak için, içten gelen bir arzu ile elimi onun üstüne koydum. Dışarda Beşinci Avönü'yü seyrederken, birdenbire iki yumuşak ve hafif elin başımda dolaştığını hissettim. Bu durum, insana, izah edilemeyen bir huzur veriyordu.

Her şeyi kolaylıkla kabul etmiyen bir mizaca sahip olduğum için bu olayın duyduğum kederden dolayı bir halüsinasyon olabileceğini düşündüm; fakat bu düşünceye kendimi bir türlü inandıramadım. ● andan itibaren annemin ruhi varlığından şüphe etmedim. Onun yaşadığından ve ebediyen yaşayacağından eminim.

●lümsüzlük gerçeğine bugün bütün kalbimle inanıyorum. ●ldüğümüz zaman sevdiklerimize bir daha ayrılmamak üzere kavuşacağımızı, orada, daha geniş imkânlar içinde, bugün anladığımız mânada istirap ve kederden uzak, fakat mücadeleli bir hayat yaşayacağımızı, devamlı bir tekâmül içinde, yukarılara doğru hamle yapacağımızı biliyorum.

Çok sene önce, dogmatik kafalı bir ilim adamının, «İnsanın hayatı ölümle beraber bir mum gibi söner» dediğini okumuştum. O zamanlar onun bu fikri kısmen de olsa alâka toplamıştı. Zira o yıllarda materyalist bir görüşe sahip olan ilmin modası geçmemişti. Fakat bugün o zattan fikrini savunması istenir. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, bu husus hakkında tam bir bilgisi olmadığı için, ortaya attığı hükmü, ispat edemez.

Ölüm ötesinde bir hayat bulunduğuna dair içimizde bulunan kuvvetli inanç mu-

hakkak ki bizim için en büyük ispattır. Şuna inanıyorum ki Tanrı, icap ettiği zaman insanların şuurlarına bu fikirleri aşıyor.

İspatı kolay olmayan böyle büyük hakikatler ancak sezgi ve iman yoluyla kazandırılabilir. Sezgi, gerçeğin idrâk edilmesinde en önemli ilmi faktörlerden biridir. Bergson'un da işaret ettiği gibi, ilim adamları çoğu defa doğruluğunu ispat etmeğe çalıştıkları herhangi bir ilmi realitenin muayyen bir noktasına varmakta ve bundan sonra sezgisel bir hamle ile gerçeğe ulaşmaktadırlar.

İlmi araştırmalar sezgi ve imanımızın kuvvetlenmesine sebep olmaktadır. Eski materyalist kavram bugün yıkılmağa yüz tutmuştur. Sir James Jeans şöyle demektedir: «Bütün dünya vibrasyondan meydana gelmiştir.» Einstein ise, «Maddeler ve enerji birbirine dönüşebilir. Biri diğerinin aynıdır.» der. Görüldüğü gibi akademik ilim mensupları hayatın derinliklerinde bulunan büyük gerçeği sezebilmektedirler.

Mrs. Thomas A. Edison ile, kocasının ölüm ötesi görüşü hakkında konuştuk. Ünlü mucit, ölüm ile, bedeni terkeden ruhun ölümden sonra yaşadığına kuvvetle inanmakta idi. Ayrılık saati yaklaştığı sırada, doktoru, Edison'un bir şeyler söylemek istediğini görmüş. Hastanın üstüne doğru eğilmiş, ve ölmek üzere olan büyük adamın şöyle dediğini duymuş: «İlerisi gerçekten harikülâde.»

Ölümün eşğine yaklaşan insanlar orada hayat ve güzelliğin bulunduğunu müşahede ediyorlar. Hastalık ve sancıyla bittabi bazı kimselerin ölümü zor olmaktadır. Büyük bir doktorun dediği gibi «Ölüm esnasında insan büyük bir huzur ve sükûn içinde gömülmektedir.»

Bir çok kimsenin ölümünü müşahade etmiş olan bir hemşire şöyle demişti: «Hastaların çoğu, ölüm ânında bir şeyler gördükleri intibahı veriyorlar. Gördükleri parlak ışıktan ve işittikleri tatlı müzikten

bañs ediyorlar. Bazı da tanıdıkları bazı kimselerle karşılaştıklarını söylüyorlar. Onların gözlerinde şüphe ve merak izleri görülür.»

Bir defasında, ben, ölen bir arkadaşımın yanında bulunmuştum. Adamcağız yam başında oturan oğluna şöyle demişti: «Güzel binalar görüyorum. Bunlardan birinin içinde bir ışık var; bu ışık benim için yanıyor; gerçekten çok güzel». Ve ölmüştü. Oğlu bana «Babam bir ilim adamı idi. Şimdiye kadar görmediği, müşahede etmediği bir şeyi nakletmemiştir. Şimdi de ne gördü ise onu söyledi» demişti.

Londrada yaşayan, Dr. Leslie Weatherhead, bir gün şu hâtrasını nakletti: «Bir defasında ölmekte olan bir hastanın yatağına oturmuş, onun ellerini tutuyordum. Fazlaca sıkılmış olacağım ki, şu söz-

leri söyledi: «Beni geriye doğru çekmeyin. Herisi hârikülâde».

Yine Dr. Weatherhead, kıymetli bir doktor olan William Hunter'in ölürken şöyle dediğini ifade etti: «Kalem tutacak kadar kuvvetim olsaydı ölümün ne kadar kolay ve zevkli olduğunu yazabilirdim».

Bir müddet önce karımla birlikte, Kudüs civarında bulunan Bethany (Beytanya) köyüne gitmiştik. Lazar'ın (*) mezar taşının bulunduğu yerde İsa yirmi asır önce kendisine inanmış kederli insanlara şöyle demişti: «Ben yeniden dirileceğim ve inananlar ebediyen yaşayacaklardır».

Orada bulunduğum esnada bu sözleri hatırladım ve içten tasvip ettim.

(*) Lazar: İsanın dirilttiği İncilde zikredilen ölünün ismidir.

Li Tai - Pe

Ünlü Çin şairi Li Tai-Pe çok hassas, o kadar da içkiye düşkün bir adamdı. Gölde sandalla dolaştığı bir gece, sulardaki ayın aksi öyle hoşuna gitti ki, eğilip öpmek istedi. Ruhu ne kadar tabiat aşkıyla sarhoşsa vücudu da yılanmış şarapla mestti. Suya düştü ve boğuldu.

Tabiat insanoglunu her zaman duygulandırmıştır. Değil ılık bir gecede sakin sulara vuran ay, kalabalık ve pis bir mahallede bir çiçek saksısı bile aynı vazifeyi görebilir.

İnsan elbette ince duygulara kapılacaktır. Ama günlük hayatının normal zaruretlerine ayak uyduramayan, güzelliği bu mecburiyetlerle beraber sezinceye, yaşamaya çalışmayan, ünlü şair Li Tai-Pe gibi, düşer ve boğulur.

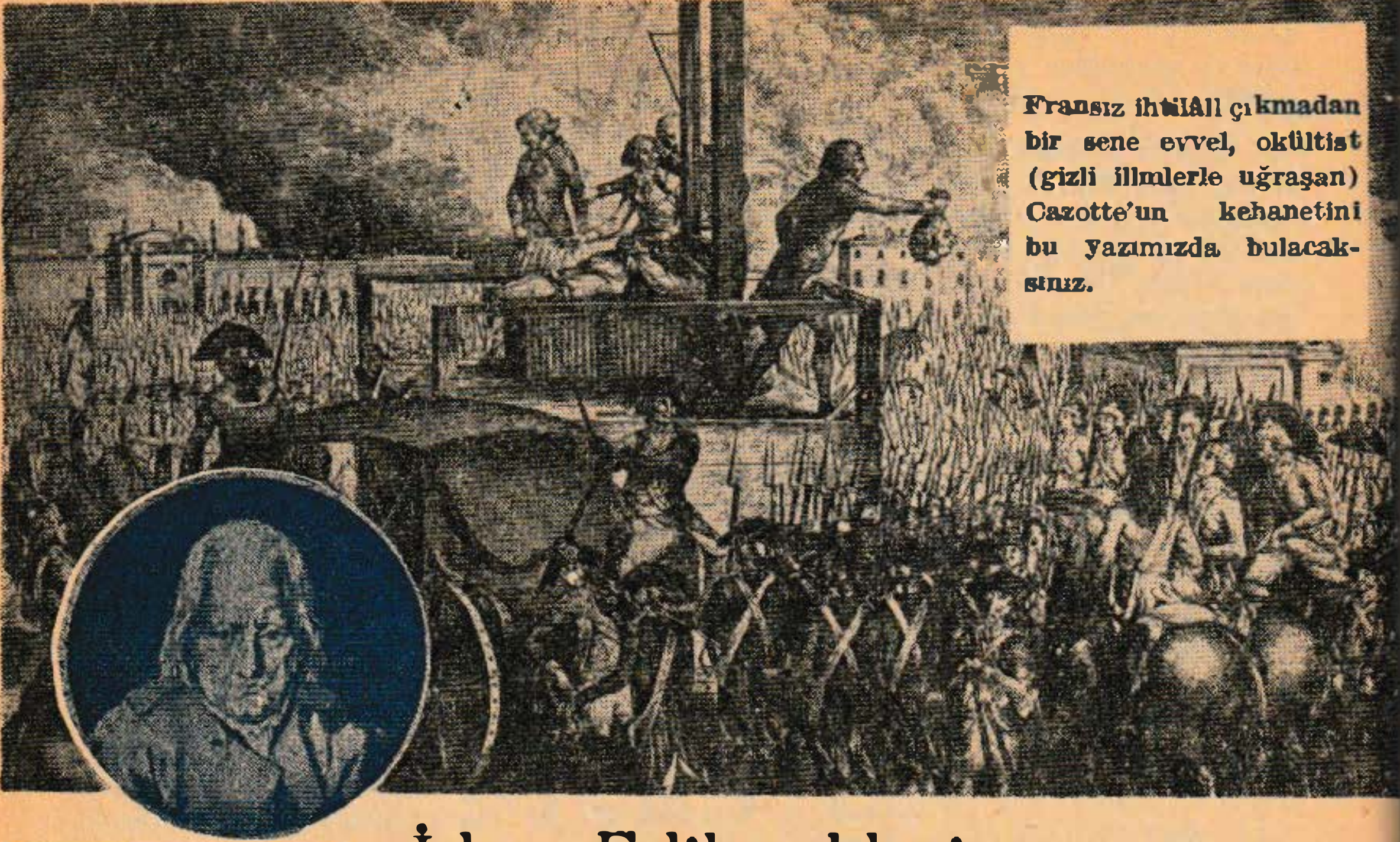
25 İSİMSİZ KAHRAMAN

İsmi unuttuğumuz bir Fransız kadın doktor, Yemen'de devlet hastahanesini idare ediyordu. «Kadınlar Verem Koğuşu» nda yatan 25 hastaya mukabil elinde streptomisin vardı.

Koğuşa, genç, güzel bir hasta kız getirdiler. Evlenmek üzereyken vereme yakalanmıştı. Doktor elindeki az ilâcı bir tek kişiye tahsis edebilirse, o kişinin hayatını kurtaracağından emindi. Fakat diğer hastalar ne olacaktı? Düşündü ve kararını verdi: Meseleyi hastalarına açıkca anlatacaktı.

Anlattı ve netice şu oldu: Bütün hastalar genç kızın tedavi edilmesini istediler ve kendileri ilâçtan vazgeçtiler.

Biz meçhul bir kahraman olan doktorun ismini unuttuk. Ama, diğer yirmibeş yaşlı kadının, yirmi beş adsız kahramanın ismini bu yazıyı okuduğumuz derig de yazmıyordu.

Fransız ihtilâli çıkmadan bir sene evvel, okültist (gizli illmlerle uğraşan) Cazotte'un kehanetini bu yazımızda bulacaksınız.

İdam Edilecekleri Önceden Biliyordu

FRANSIZ ihtilâli hakkında Jacques Cazotte'un kehanetinden, Papus, Stanislas Guaita, Eliphas Lévi bahsetmektedir. (Âşık şeytan) isimli kitabın müellifi olan Cazotte okültizmle alakalı mevzulardan hoşlanıyordu. Kendisinin bir ziyafet esnasında istikbal hakkında konuştuklarını «La Harpe» şöyle nakletmektedir:

«Bana dün gibi geliyor ama, 1788 yılı başlarındaydı. Akademiden bir meslekdaşımız olan çok asil ve zeki bir şahsın evinde, rahipler, saray adamları, edebiyatçılar, akademisyenlerle birlikte sofradaydık. Her zamanki gibi çok güzel bir yemek yenilmişti. Yemeğin sonunda içilen Malvoisie ve Constance şarapları, iyi bir topluluğun verdiği neşeye, her zaman etikete uymayan bir serbestlik katıyordu. Topluluktaki görüşmeler öyle bir hal almıştı ki, güldürü-

cü her şey mubah sayılıyordu. Davetlilerden bir teki muhaverenin neşeli havasına hiç katılmamıştı ve hattâ bizim coşkunluğumuzla hafifçe alay etmişti. Bu sevimli ve orijinal, biraz da ermişlere has hülyalara kendini kaptırmış olan Cazotte idi. Cesareti o zamandan itibaren kendisini meşhur etti.

En ciddi bir tavırla söze başladı ve:

— Efendiler, dedi; müsterih olun; hepiniz bu büyük ve ulvî ihtilâli göreceksiniz. Bilirsiniz ki ben biraz ermişimdir; tekrar ediyorum göreceksiniz.

Ona şu şekilde cevap verdiler:

— Bunun için büyük bir sihirbaz olmaya lüzum yok.

— Kabul, fakat size söyleyeceklerim için bu söylediklerinizden biraz fazlası lâzım. Siz burada bulunanların çok yakın

bir istikbalde başına gelecekleri biliyor musunuz?

Condorcet;

— Ah! dedi. Bir filozofun bir peygamberle karşılaşması hiç de üzülecek bir şey değildir.

— Siz mösyö Condorcet, bir zindanın taşları üzerinde öleceksiniz. O mutlu zamanların daima üzerinizde taşımaya icbar edeceği zehirle, cellâttan kurtulmak için kendinize kıyarak öleceksiniz.

Evvvelâ bir şaşkınlık oldu; sonradan Cazotte'un uyanırken rüya gördüğü hatırlanarak açıktan açığa gillüdü.

— Mösyö Cazotte, bu bahsettiğiniz şey sizin (Aşık Şeytan) nınız kadar sevimli değil değil, fakat bizim bahsetmekte olduğumuz felsefe ve akıl saltanatı fikri ile «Zindan» ın, «Cellât» ın, «Zehir» in ne alâkası olabilir?

— Size söylediğim tastamam budur: Felsefe, beşeriyet, hürriyet adına, aklın saltanatı sırasında âkıbetiniz böyle olacak. Çünkü o zaman gerçekten Fransada «Akıl» mabetleri olacak ve başka bir mabet de kalmayacak.

Ohamfort kâhkahayla gülerek:

— Eminim ki dedi, siz bu mabetlerin rahiplerinden olamayacaksınız.

— Bana da öyle geliyor, mösyö Chamfort; fakat siz onlardan biri olacak, bu sıfatı da hak edeceksiniz; fakat damarlarınızı yirmi iki ustura darbesiyle keseceksiniz ama, bu yüzden hemen değil, ancak bir kaç ay sonra öleceksiniz.

— Herkes birbirine baktı ve yine güldüler.

— Siz mösyö Vic - d'Azir, damarlarınızı siz açmayacaksınız; fakat bir damla krizi esnasında bir günde altı defa damarlarınızı açtıracak ve geceleyin öleceksiniz. Siz mösyö de Nicolai, darağacında can vereceksiniz. Siz mösyö Bailly, darağacında...

Roucher:

— Görülüyor ki dedi, mösyönün hıncı akademiye; pek canlı bir temizlik yapıyor. Bana gelince çok şükür...

— Siz, siz de darağacında öleceksiniz.

● devirde sadece akıl ve felsefe ile idare

edileceksiniz. Size böyle davrananların hepsi filozof olacak; bir saattenberi ağzınızdan düşmeyen cümlelerle konuşarak öldürecekler; sizin kullandığınız sözleri kullanacaklar; sizin gibi Diderot ve «Pucelle» in mısraları ağızlarından düşmeyecek.

Chamfort;

— Evet dedi. Bütün bunlar pek neşeli değil, fakat bütün bunlar ne vakit olacak?

— Size bütün söylediklerimin tamamlanması için altı seneden fazla bir zaman geçmiyecek.

Düşüş de Grammont;

— Bize gelince, biz çok talihliyiz ihtilâllerde bize bir şey olmaz, dedi.

— Bu sefer madam sizin cinsiniz için bir tefrik yapılmayacak; sizlere de erkekler gibi muamele edilecek.

— O halde siz dünyamn sonunun geleceğinden bahsediyorsunuz?

— Bilmem; bütün bildiğim madam, siz ve sizden başka bir çok kadınlar elleri arkalarına bağlı olarak arabalarda darağacına götürülecekler.

— Ah! O zaman siyah örtülerle kaplı bir kupa arabasıyla darağacına giderim!

— Hayır madam; sizden daha kibar hanımlar, sizin gibi, yük arabasında ve yine sizin gibi, elleri arkalarına bağlı götürülecekler.

— Daha kibar hanımlar? Yani Kral soyundan prensesler mi?

— Daha da kibarları madam.

Bu sözler söylenilince dâvetliler huzursuzlukla kıpırdadılar. Ev sahibinin yüzü asıldı. Şakamn biraz ileri gittiği kanatı doğmuştu.

Madam de Grammot bulutları dağıtmak için bu son cevap üzerinde ısrar etmeyerek hafif ve neşeli bir tonla;

— Görüyor musunuz? dedi; bana günah çıkaracak bir rahip bile bırakmayacak.

— Hayır madam olmayacak; fakat mahkûmlardan bir günah çıkartacak papazla görüşmesine lütfen müsaade edilecek son şahıs...

Bir an durdu.

— Bu mesut fâni kim acaba?

— Fransa kralı.

(Devamı sayfa 17 de)

Görünmeyen âlemle temasımız

(Spirtizma dersleri)

İki âlem arasında temas her an olmaktadır, bizlerin bir takım usullere bağlı kalmamız ne garip! Kendimizi vicdanımızla başbaşa bıraktığımız zaman bizim için en faydalı irtibatı kurmuşuz demektir. Zira has bilgi ancak bu kanaldan geçip gelir.

Ergün ARIKDAL

Bugün içinde bulunduğumuz gözlem ve deneyler âleminde, elbette ki bizleri daha isabetli kanaat ve sonuçlara götürecektir. Nerede bir nazariye varsa, muhakkak bunun iç veya dış âlemlerle ilgili olan deneyleri yapılmış veya yapılacaktır. Zaten, eğer bir nazariye kendisini objektif unsurlarla besler ve teyitlere ulaşırsa, herkes tarafından ister istemez kabul edilir. Bu kabul neticesinde müşterek anlam ve mefhumlara sahip olan topluluklar yahut muayyen seviyedeki bilginin idrake ait mihrakları ortaya çıkar.

Daha önceleri bahsettiğimiz gibi, Spirtizma yani deneysel ruhçuluk, felsefi ruhçuluğa yahut spiritualizmaya ulaşmış bulunmaktadır. Fakat spirtizma tarihleri bu evrensel bilgi topluluğunu sadece on dokuzuncu asrın ortalarında başlamış olarak kabul etmeyip, aksine eski Mısır medeniyetine kadar götürürler ve an'anevi tatbikat ve metotlardan bahsederler. Buradan su çıkıyor ki, insan zihni ne kadar tecritlere ulaşırsa ulaşsın, yapısı itibariyle daima objektif delil ve teyitler arar. Bilginin tatbikatı zaruridir.

İşte bu yüzden sizlere şimdiye kadar mecmuamız sayfalarında tecrit edilmiş bilgiler verildi ve bu suretle de tatbikat için lüzumlu olan fikri seviye tesis edilmeğe çalışıldı. Yayınlarımızı baştanberi itina ve ilmi bir zihniyetle takip edenler için bu seviye az - çok elde edilmiştir. Artık açık olan ruhi olayların, kendileriniz tara-

findan da deneylemesine girişmeniz için, şimdilik, engel yoktur.

Fakat şunu da hemen belirtmeliyiz ki, spirtizma tatbikatı denilince hatıra bir kaç usul ve söylenecek bir iki cümle söz gelmesin. Dünyada spirtizma ile uğraşmaktan daha kolay bir şey yoktur. Buna karşılık spirtizmada başarılı bir neticeye ulaşabilmek kadar da güç bir iş yoktur. Metot öğrenmek, bir kaç sahife içine sığan bazı tertipleri denemek, spirtizma tatbikatına girmek için aslâ ve aslâ kâfi değildir. Hattâ pek az bir bilgi ile de celse yapılabilir; başarılı netice ise, hemen hemen sıfırdır.

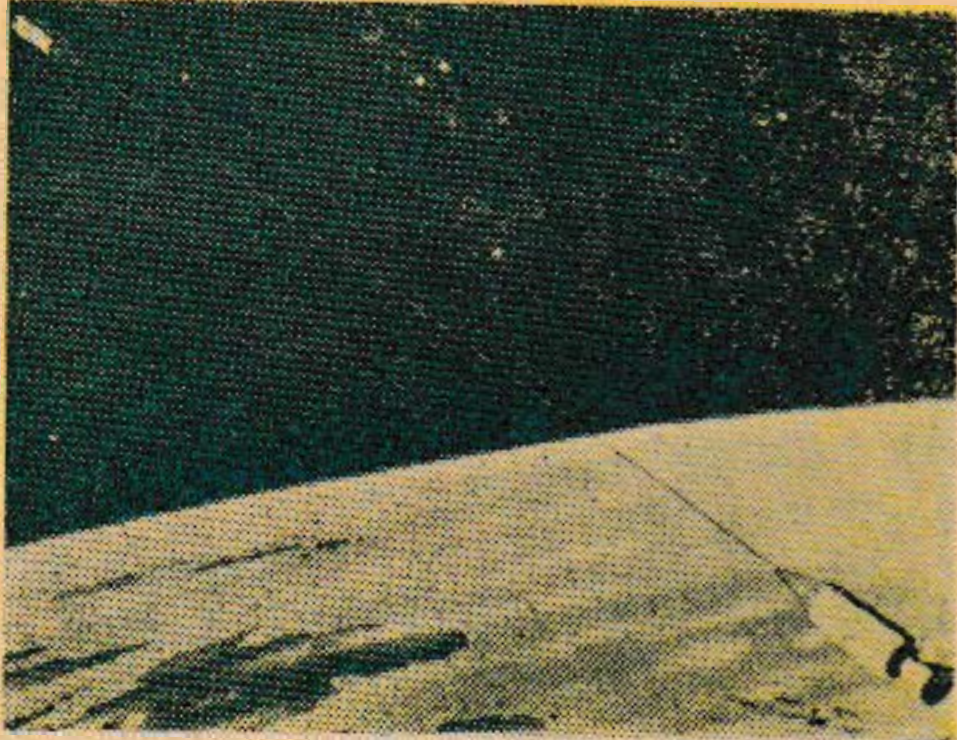
Üstad Ruhselman bu hususta şunları yazmaktadır: (Ruh ve Kâinat mecmuası, sayı bir): Bir çok insanlar, hattâ samimi olarak bir şeyler öğrenmek için ciddi bir alâka ile spirtizma tatbikatına giriştikleri halde, ya evvelkinden daha bilgisiz ve daha şaşkın olarak bu tecrübelerden vazgeçmişler veya bütünü inkârcılığa saparak bu mevzudan uzaklaşmışlar veyahut ta - bereket versin yüksek himayeler sayesinde nâdir olmak üzere - basit bir ruhun tasallutuna «obsessiyon» uğramışlardır.

«Fakat gene öyle insanlar bu işe girişmişlerdir ki, onların aldıkları müspet neticeler hem kendileri için, hem de bütün muhitlerindeki insanlar için çok faydalı olmuştur».

Bu sözlerden çıkarılacak netice şu olabilir: Spirtizma geniş bir bilgi ile içine girilmesi gereken ve ayrıca kudret ve

kabiliyetlerin iyice gelişmiş olmasını tazammun eden deneysel ruhiyattır. Spiritizma, her şeyden önce, şahsiyeti teşekkül etmiş ve bu şahsiyeti peşin hükümlerden azade temiz bilgi ile beslenmiş, ilmi namusu olan, sabırlı, vicdan sesini hemencecik duyabilecek seviyeye ulaşmış, daima vazife şuurunun ışığında yıkanmış sağlam bir karakterle muttasıf insanların içine girebileceği bir tatbikattır. Bütün bu sözleri iki kelime ile hülâsa edebiliriz: **Bilgi ve imanlı ahlak.** Bunlarsız yola çıkanların acı ve ibret verici sonuçlarını cemiyet olarak bir çok kereler müşahede ettik.

Sizlerle beraber bu bilgi kapısına, iman tahtına gidecek yola adım adım ilerliyeceğiz ve mümkün olduğu kadar sağlam prensiplerden hareket edeceğiz. Sözlerimize gene üstad Ruhselman'dan naklettiğimiz aşağıdaki cümlelerle, şimdilik, son veriyoruz:

«Bununla beraber gene tekrar ediyorum: Bu hazırlık devresini geçirmeden de herkes ruhları çağırabilir. Çünkü dediğim gibi, spiritizmanın hakikaten bir suyu içmekten daha kolay tarafı da vardır. Yalnız şunu da aslâ unutmamalı ki, bu taraf o kimseyi kim bilir nerelere götürecektir ve hangi bataklığa saphıyacaktır! Bunu da evvelden kimse takdir edemez».

«... Bu ameliyeleri, gerek kendisinin ve gerek etrafındakilerin istifadesine hâdim bir tarzda bütün melhuz tehlikelerden azade bir kudretle kullanabilmesine imkân verici hazırlıktan mahrum olan bir insanın öğrenip öğrenmemesinin ne kıymeti kalır?»

İdam Edilecekleri Evvelden Biliyordu

(Sayfa 14 den devam)

Ev sahibi ile birlikte bütün misafirler ânide ayağa fırladılar. Ev sahibi Cazotte'a doğru ilerledi ve gayet ciddi bir tonla;

— Bu kasvetli şaka kâfi derecede uzadı; dedi. Bulduğunuz topluluğu ve bizat kendinizi mahvedecek kadar ileri gidiyorsunuz.

Cazotte hiç cevap vermedi. Gitmeğe hazırlanıyordu ki, ciddi şeylere hiç tahammülü olmayan madam de Grammont neşeyi yeniden canlandırmak için;

— E, peygamber bey, dedi. Ya siz? Siz ne olacaksınız?

Bir anlık bir sükût oldu ve gözler yere indi.

— Madam, mukaddes kitapta Kudüsün muhasarasını okudunuz mu?

— Tabii, okumayan kim olabilir bunu? Fakat tutun ki okumadım; anlativerin.

— Pekâlâ madam. Bu muhasara sırasında bir adam yedi gün burçlarda ve hendeklerinde «Felâket Kudüse, felâket bana» diyerek durmadan dolaştı ve bir sıra, düşmanların attığı bir mancınıktan fırlayan taş, ona rastladı ve onu parça parça etti.

Bu cevaptan sonra bir reverans yaptı ve topluluğu terketti.»

La Harpe'in anlattıklarına şunu ilâve edelim ki bir kitabı yüzünden krallık taraftarı sayılan Cazotte, idama mahkûm edilmiş ve cesaretle ölmüştür.

Bilgi bizim en büyük yardımcımızdır.

Sokrates

Fazilet mücadelesinde kazanılan taş ebedidir.

Ahileus

RUHSAL OLAYLAR ANKETİ

Bizleri dıştan saran tabiat, devamlı olarak faaliyet halinde bulunmasından dolayı, birçok olayları kendine has kanun ve şartlar içinde tekrarlar durur. Bu suretle olayları iyi gözliyen bir zekâ, bunlardan hakikate yakın derecede ilmi neticeler çıkarır. Bilhassa fen kolunu teşkil eden bilgilerin çoğu, uzun araştırmaların neticesi olan istatistik çalışmalarından ziyadesiyle yararlanmaktadır.

Deney sahası insan ve tezahürleri olan psikoloji de, genel sonuçlara varmak için, istatistik ve anket usulünden istifade eder. Batı âleminin uzun zamandan beri kullana geldiği «anket yoluyla bilgi edinme» şekli, insanlarca bilinmez olan birçok gerçekleri ortaya koymuş bulunmaktadır. Kısaca şunu söyleyebiliriz ki, anket usulü çeşitli ve birimlerin hangi şart ve şekillerde ve ne gibi özellikler göstererek tezahür ettiğini tesbit etmemize ve gerçeğe yaklaşık fikirler edinmemize yardım eder.

Anket usulünden yararlanmak suretiyle, Spiritizma ile uğraşan değerli ilim adamları, pek kıymetli neticelere ulaşmışlardır. Olayların sebep - netice zincirini yaklaşık değerlerde hükümlere bağlamakla da müsbet bir çalışmaya geçilmiş olur pek tabii.

Bu anketler, esas itibariyle, iki kısımda düzenlenmişlerdir :

- 1 — Spiritik olayların çeşitleri,
- 2 — Bu olaylara vasıtalık eden medyomların cins, yaş, bilgi ve irsiyet gibi hususiyetleri.

Birinci bölümü teşkil eden yazılı soruşturmalarda (anket) iki araştırmacı grupu çok kıymetli neticelerle elde etmişlerdir. Bunlar, İngiliz Meyers, Gurney ve Podmor ve Fransız Flamarion'durlar. Bir hayli yekün tutan cevaplar muntazaman tasniflere tâbi tutulmak suretiyle kitaplar halinde yayınlanmışlardır.

İkinci bölümü kapsıyan anketlerin en meşhuru da İsviçreli Th. Flournoy'nındır.

Bu anketler, bugün, metapsişik çevrelerce sağlam dokümanlar olarak kabul edilmiş ve onlara ciddi eserlerde devamlı olarak atıflar yapılmıştır. Çok çeşitli şahıslar tarafından cevaplandırılan sualler ve neticede anlatılan olaylar dikkatli ve ilmi bir elemeye tabi tutularak tasnif edilmiş ve sonradan halka arz edilmiştir.

Cemiyetimizin «ilmi araştırmaları» içine giren bu çalışmayı siz okuyucularımız vasıtasıyla, mümkün olduğu kadar geniş bir alana yaymak suretiyle, yapmak arzundayız. Bilzere yardımcı olacağımızdan emin olduğumuz bu anket için, gerek mecmuada yayınlayarak ve gerekse teksir ederek yollayacağımız sualleri hazırlamış bulunuyoruz.

Anket yoluyla elde edeceğimiz cevaplar, birinci merhale olarak medyomluk ve bununla ilgili ruhsal halleri ihtiva edecektir. Bunların tasniflenmesi ve elemeye tabi tutulmasından sonra mecmuamızda neşrini düşünmekteyiz.

Yukarıda da arzettiğimiz gibi, medyomluk ve tezahürlerini tesbit etmek amacını güden suallerimizden bir örnek vererek, nasıl cevaplandırılması gerektiğini açıklamaya çalışalım. On iki adet olarak tesbit ettiğimiz suallerden ilki şöyledir :

— Medyomluk kabiliyetine sahip misiniz ?

a) Medyomluğunuzun genel yapısı ve istisnai hallerini,

b) Bu genel medyomluğunuzdaki içe ve dışa ait bütün intibalarınızı, yazınız.

Medyomluk kabiliyetiniz meselâ sezgi medyomluğu veya klervoyans tipinde olabi-

lır. Genel yapısı bilgi, ahlâk yönünde verilen tebliğlerdir ve istisnai olarak da diğer varlıklarla irtibatlar kurulabilir. Kler-voyan olan kimse ise, hem reel vak'aları müşahede eder, hem de istisnai olarak radyestezi yahut şifacılıkla da meşgul olabilir. Medyomluğunuz esnasında içe ait intibalarınız : heyecan, duygu, zihni parlaklık v.s. olabilir.

Bedeninizdeki değişiklikler : üşüme, ısınma, yorulma, gerilmeler, ürpermeler

şeklinde de ortaya çıkabilir. Medyomu dışardan müşahede edenler, ayrıca, bedeni ve yüz hareketlerine ait değişimleri de tesbit edebilir.

Bu ve buna benzer şekillerde sualleri açık ve teferrüatlı olarak düzgünce yazmak suretiyle anketlere cevap vermek mümkündür.

Mecmuamızın gelecek sayısında, suallerden ve bunların cevap verilmiş tarzlarından bahsedeceğiz.

Beyaz Kartal

Çnlü şifası Harry Edwards «Beyaz Kartal» adlı bir varlıktan aldığı, insanın kendi kendisini nasıl ve hangi metodlarla tam bir sıhhate kavuşturabileceğini açıklayan tebliğleri derleyerek bir kitap meydana getirmiştir.

Şuman'ın Konçertosu

Müzik dünyası bir müddet önce hayata gözlerini yuman viyolonist Madam Adila Fachiri'nin medyomluğu sayesinde Şuman'ın daha önce elimizde bulunmayan, kaybolmuş bir konçertosuna sahip olmuştur. Eserin spiritüalizma yoluyla kazanılması bilhassa müzik seven çevrelerde büyük ilgi uyandırmış, ayrıca Bayan Fachiri'nin kızkardeşi viyolonist Jelly d'Aranyi'nin eseri B.B.C. radyosunda takdim etmesi bütün dünyanın dikkatini çekmiştir.

BÜTÜN REKLÂMLARINIZ İÇİN

M E R K E Z
REKLÂM'a

UĞRAMANIZ KÂFİDİR

ADRES : Tokatlıyan İş Hanı, Kat 4

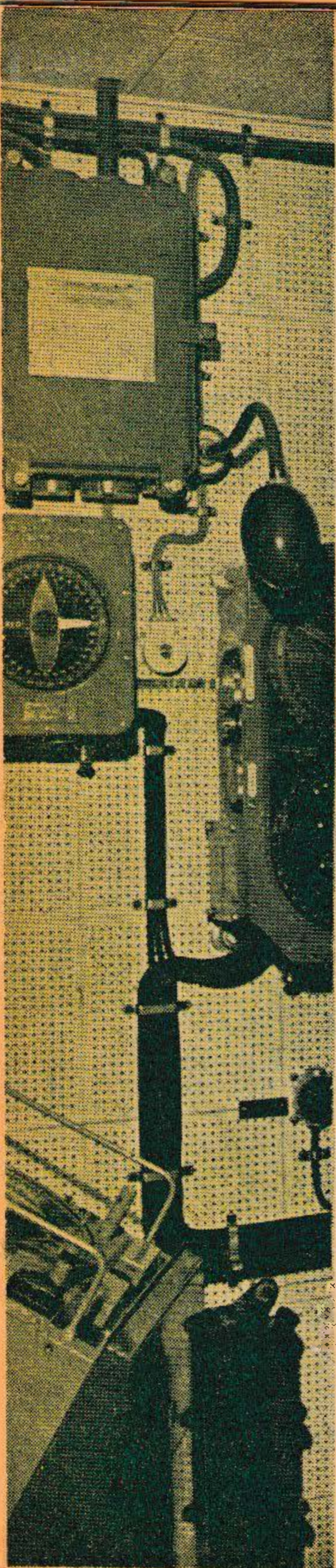
Beyoğlu - İstanbul

Meliha

Güzellik ve Kuaför
Salonu

Telefon : 44 14 21

Adres : Beyoğlu, Parmakkapı, Mis
Sok., Gökçek Apt. 4, Gen'do üstü.

Beyin ve Sepesifik Değerlendirme Kabiliyeti

Yazan : FERİDUN TEPEKÖY

1786 yılında İtalyan fizikçilerinden Galvani, yaptığı bir seri tecrübelerle, animal elektriğin mevcudiyetini ispatla çalışmıştı.

O zamandan bu yana aynı mevzu etrafında yapılmış daha bir çok tecrübelerle anlaşılmıştır ki, yaşayan bir bedende bir takım elektrik akımları mevcuttur. «Asabi seyyale» denilen ve sinir sistemi dahilinde cevelan ettiği kabul edilen akımın da keza bir nevi ihtizazi elektrik akımı olduğu düşünülebilir. «Hayati seyyale» denilen tesirin ise daha ince tertipte bir ihtizazi karaktere sahip olduğu — kademeli bir incelmeye nazarı itibara alındığından — neticesine varılabilir.

Ayrıca bir çok fizyologların uzun çalışma ve tecrübelerle ortaya koydukları gibi: beden içinde, muhtelif tertip ve tipte âdi cinsten elektrik akımları mevcut olmaması lâzımdır. Bu bilgilere göre, tam tersine olarak, sadece bir tek tipte malûm olan bir elektrik akımı mevcuttur. Bu hale göre daha eskiden iddia edildiği gibi her bir hasse uzunun beyne ulaştırdığı sepesifik bir akımın mevcut bulunması fikri yapılan tecrübelerle çürütülmeğe çalışılmıştır. Maamafih, bu sahada henüz ilim tarafından son ve kat'i söz söylenmemiş olduğundan, bu husustaki ilmi çalışmaların bizi temin edici, tamamlayıcı bilgilere muhtacız.

Beyin merkezlerinin lokalizasyonu bugün aşağı yukarı tespit edilmiş bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Hasse uzuvlarından özel mahiyette değişik tertipte — orijinal spesifik — akımlar çıkıyor ise, bunların, merkezlerden mahrum bir beyin tarafından bu takdirde tefrik ve değerlendirilmesi lâzım gelirdi. Göz organından çıkan görme sinirlerinin kesilerek beynin işitme merkezi sinirlerine bağlanması takdirinde gözümüz vasıtasıyla işitme imkânına sahip olamayışımız, herhalde beyin merkezlerindeki spesifik kıymetlendirme kabiliyetinden dolayı olsa gerektir.

Hasse uzuvlarından gelen akımların aynı karakterde olmasına rağmen analiz ve kıymetlendirme merkezinin spesifik hükmü, ruhta onunla nispi bir şekilde alâkalı bir idrakin doğmasına sebep olabilir.

Beyne giden akımların spesifik karaktere sahip olması fikri bugün artık terkedilmektedir. Bu hale göre serbest elektronların, — tıpkı kesafeti az havadan alçak tazyik sahasında, kesafeti fazla havadan yüksek tazyik sahasında bir hava akımının husule gelmesi gibi — yüksek

Ozel etkisi olan ilac

Yer belli etme, yer belletme, Ballı du
yarden duvarın en kısımlarını

elektron kesafetinden, alçak elektron kesafetine — kutuplara — akışlarına benzer tarzda ve fakat ihtizazi bir form içinde tek tip bir elektriki seyyale fikri hakikate daha yakın bulunmaktadır. Bu fikre göre, etraftan izole edilmiş elektrik kablolarına benzeyen sinir aksonları (bunlar koruyucu miyelin kılıflı ganglion uzantılarıdır.) içinden tek karakterli bir elektrik akımı geçmektedir.

Beş duyu organından gelen tesirlerin aynı karakterde olmasına rağmen değişik idraklere sebebiyet vermesi doğrudan doğruya beyinde ve beynin alâkalı merkezinde husule gelen spesifik bir faaliyet neticesinde husule geldiği söylenebilir.

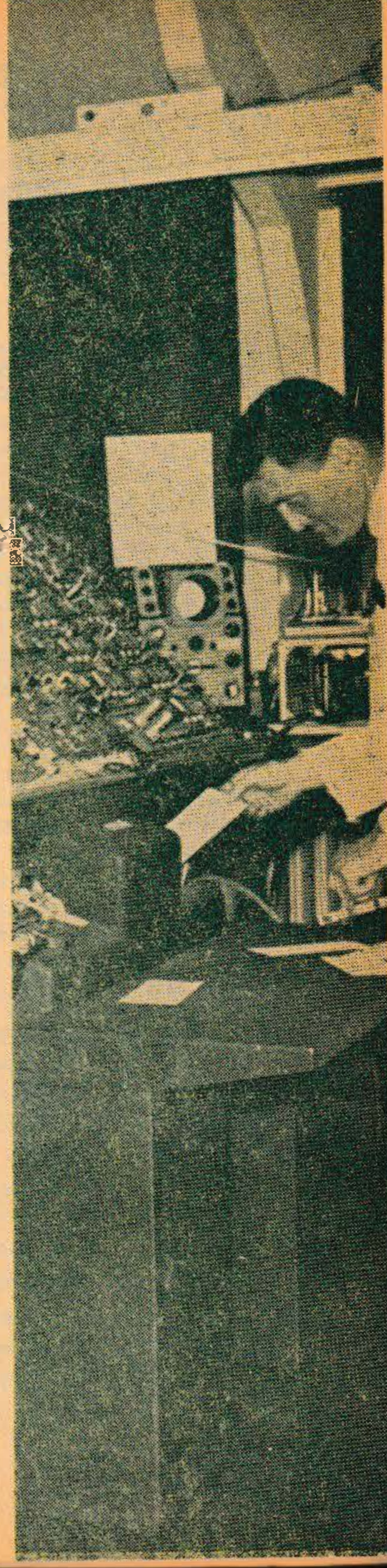
Hasse uzuvlarının tamamen değişik yapıda olmalarının sebebi üzerinde de durmamız lâzımdır. Dış âlemle temasımızı temin eden bu kıymetli vasıtaların, beyne ulaştıkları ihtizazlar aynı karakterde olmasına mukabil neden dolayı birbirlerine hiç benzemeyen bir morfoloji ve işleyişe sahip olmuşlardır? Bunun sebebi gayet basittir: etrafımızı kuşatan kâinatın vasıtalarımıza çarpan tesir vibrasyonları, — fizik bakımdan bile — çok değişik bir manzara arz etmektedir. Yani, faraza saniyede on-onbeş titreşimden milyonların üzerine çıkan titreşimlerle kucak kucaga bulunuyoruz. İşte bütün bu değişik karakter gösteren titreşimlerin topyekûn hepsinden müteessir olabilecek bir tek hasse uzvunun dünya şart ve imkânları karşısında imkânsızlığı ve faydasızlığı dolayısıyla; ses, ısı, ışık gibi bir bölünme ve iş taksimine gidilmiş ve malûm duyu organları teşekkül etmiştir.

Belki de başka bir âlemin uygun tekâmül şartları içinde, aldığı bütün vibrasyonları bir tek duygu ve idrak zaviyesi altında toplayan ve bunun için de tek temas vasıtasından faydalanan varlıklar da mevcuttur. Her ne ise. Biz gene mevzuumuza dönelim.

Duyu organlarımızdan göz'ü ele alacak olursak, bu organın ön kısmı, optik bir tertip içinde hazırlanmış ve muayyen bir hudut içindeki dalga boylarına hassas hale getirilmiştir. Keza kulakda da, dış tesirleri ilk karşılayacak kısmında aküstik bir tertibin varlığını müşahade etmekteyiz. Onun da tesir alabilme sahası hudutlandırılmıştır. Alemşümü alâka kanununun zaruretlerinden doğan sempatizasyon esasına dayanan bir tesir alış verışı mümkündür. İşte bu sebeple dış tesirlerden müteessir olabilmek ancak rezonansı temin eden sempatizasyon ile kabil olmaktadır. Bunun için de bittabi uygun bir yapıya sahip bulunmak elzendir. Hasse uzuvlarımızın farklı yapıları bu kanunun zaruretiine dayanmaktadır.

(Devamı sayfa 28 de)

Ses yansıması ve
sesin etkisi art-
ması hali

METAPSIŞİK TERİMLER SÖZLÜĞÜ:

Kelimelerden cümleye, cümlelerden mefhumlara ve nihayet idrakli mânalara. Bu zincirleme süreklilik lisanın yaşayışıdır.

Hazırhyan : E. ARIKDAL

Bu sayfamızın açılmasını zorlayan sebeplerin başında, okuyucularımızın ısrarlı olarak ileri sürdükleri dilekleri gelmektedir. Gerek sözlü ve gerekse yazılı olarak sordukları problemlerin, halledilmesinde güçlük çekilen bir takım mefhum ve kelimelerden ileri gelmektedir. Psişik konuların emniyetli olarak incelenmesi ve müşterek anlamlara ulaşılması cidden pek önemli olan bir ihtiyaçtır. Biz insanlar belirli bir konuda iyi bir anlaşma kurmuşsak bunun ilk sebebi, fikirlerimizi birbirimize aktarırken kullandığımız kelimelerdeki müşterek mânalardır. Mânaların birikerek kendini diğer mânalardan tecrit edişi ise, mefhumların doğmasını sağlar.

Bu sözlüğü hazırlarken nasıl bir metod kullanacağız ve terimlerin açıklamasını ne surette yapacağız?

Önce şunu belirtelim ki, memleketimizde üzerinde devamlı ve ciddiyetle durulmuş olan psişik konulardaki kelimelerin dilimizde hemen hemen hiç bir karşılığı yoktur. Bu önemli bir noksanımızdır elbette.

Terimlerin izahını yaparken, her şeyden önce kısa bir tariften ziyade, derli toplu açıklamalar ve analitik incelemeler yaparak meseleyi ortaya koymak istiyoruz. Bilindiği gibi lisan, devamlı olarak değişen, açıklık ve kat'iyet kazanmak yolunda olan bir anlaşma vasıtasıdır. Bunun için milletler birbirlerinin kelimelerini almaktan çekinmemişlerdir. Anlamak ve anlaşıl- mak için de başka çare bulunamamıştır. Bu yüzden, sizlere açıklamaya çalışacağımız terimleri, mümkün olduğu kadar asıl

menseinden takip ederek günümüze kadar getirmeğe gayret edeceğiz. Yunancası, Fransızcası, Almancası ve İngilizcelerini belirtmekle beraber, Osmanlıca ve yaşayan Türkçe ile de bu kelimelerin karşıtlarını koymağa çalışacağız. Üstad Ruhselman'ın (Ruh ve Kâinat mecmuası, sayı : 2) dediği gibi : «... mevzularımızı uzaktan veya yakından ilgilendiren birkaç kelimenin mânasını, hattâ Türkçe mukabili varsa onu, yoksa o mânaya uygun gelecek yeni bir kelimeyi veya eğer o kelimenin milletler arası bir kıymeti mevcutsa aynen o kelimeyi okuyucularımıza sunacağız.»

Sözlüğün hazırlanışında kelimelerin alfabetik sırasını takip ederken, esas olarak, terim halinde yerleşmiş olanlar birbirlerini takip edecektir. Devamlı Türkçe terim kullanmak yerine yabancı dillerden teknik terim olarak yerleşmiş olanları da katarak, münavebeli bir sözlük teşkil etmeğe çalışacağız. Terimleri tekrardan kaçınmak için, daha önce söylenmiş anlamdaş kelimelere atıflar yaparak sözü uzatmamış ve kelime kalabalığından kaçınmış olacağız. Bütün okuyucularımızın bu sözlüğün ortaya çıkmasında bizlere yardımcı olacaklarını ümit ediyoruz. İzah edilen terimlerin sizlerce yetersiz kaldığı anlaşılırsa, lütfen bizlere bunu bir mektupla bildiriniz. Bilhassa tatbikata ait izahlarımızda geçen olaylara ait terimleri iyice bilmek ve hazmetmiş bulunmak gerekir. Yanlış bilgi ve mefhum ilmi deneyler için çok tehlikeli anlaşılmalara ve çatışmalara yol açar. Maksadımız uğraştığımız bu konuyu herkesce anlaşılır hale getirmektir.

Metapsişik İlimlerde Metod

(Sayfa 2 den devam)

nydı? Elbet elinde olanından fazlasıyla de-
ğil. Çok ileri varan bir ilmi şüphelye ha-
reket ederek bütün yanılma imkânlarını
öleemek (Kalitatif metot). Aynı neviden
hâdiseleri bir çok defa tekrar ederek, bun-
ları ihtimaliyet hesaplarına vurmak (Kan-
titatif metot). Eğer burada ihtimal ve te-
sadüf nispetini aşan bir değer varsa «Böy-
le bir hâdise vardır» tarzında kabulde bu-
lunmak.

Meselâ, atılan bir zarın üzerindeki sa-
yının bir şabıs tarafından atılmadan önce
bilinmesi ihtimali 1/6 dır. Bu tecrübeyi
çok tekrarlırsak ve önceden bilinen sayı
adedini hesaba vurursak bunun tesadüf
mü, yoksa bir önceden sezış mi olduğu or-
taya çıkar.

Gelelim bu «var oldukları müspet
İlim tarafından kabul edilen» hâdiselerin
nazariyeleştirilmesine. Yani neden ve na-
sıl olduğuna: Bir âlim diyebilir ki, hiç bir
vakit bir eşyanın bilinmedik tarzda boş-
lukta harekti, bir reenkransasyon, (yeni-
den bedenlenme vakası) ve bir ölü ile gö-
rüşme hâdisesi, bir ruhun mevcudiyetini
ispat edemez.

1 — Cisimlerin hareketini, yaşamakta
olan insanoğlunun şimdi tanımadığımız bir
kuvveti meydana getirebilir.

2 — Kâinatta hiç bir iz kaybolmaz.
Bir şahsın anlattıkları -isterse trans ha-
linde bir meçyum olsun, hattâ daha iyi-
• şahıs tarafından bilinmeyen tarihî ve
gerçek bir vakaya tekabül edebilir. Çün-
kü o, âdeta ses alıcı makinelerin şeritleri-
nin saklandığı bir arşive -zihni kuvvetiyle-

girmiş ve onu orada okumuştur. Nerede
onun ruhu, nerede ölümsüzlüğü?

Bütün bunlar şu hakikati ortaya çı-
karıyor: Ortadaki tecrübe ne olursa ol-
sun onu tetkik edenin birikmiş bilgi ha-
mulesi müsait olmadıkça değerlendirile-
mez. Hâdisenin iyice anlaşılması için onu
inceleyenin (meselâ âlimin) de incelenip
anlaşılması lâzamdır. Bu adamın değer hü-
kümleri hangi bilgiye göredir ve onu na-
sıl kazanmıştır?

Kâinatın mânasız bir tesadüfler yığı-
nından ibaret olduğu düşüncesinden hare-
kete edilirse, müşahede edilmekte olan hâ-
dise ne kadar tatminkâr olursa olsun, onu
değerlendirenin kafasındaki peşin fikirle bir
araya gelen bu müşahede mânasız bir ne-
tice verecektir. Bu âdeta kimyasal reak-
siyon gibidir. Biz burada ilmi zihniyet ola-
rak (hiç bir şeyi önceden bilemeyiz) pren-
sipinden hareket edemeyiz.

Yaptığımız robotlar ve elektronik be-
yinler bile önceden «bir şey» bilmekte dir-
ler ki, bu da bizim onlara verdiklerimiz-
dir. Bir üst zekâ ile beslenmeyen hiç bir
mekanik bütün için, kâinata mevcudiyet
hakkı yoktur. Bu üst zekâyı da robotlar
gibi hareket ederek hiç bir zaman öğrene-
miyeceğiz.

Çünkü bilgi kaynağı yalnız dış âlem
değil, aynı zamanda iç dünyamızdır. Bu iç
dünyadaki oluşlar bir tekâmüle tâbidir ve
bu tekâmülde de ne bir geliş güzellik, ne
de maddi formlar gibi dağılıp parçalanma,
eski hâline dönüş vardır. İşte bunu anlat-
mak içindir ki İsa: «Gördünüz Thomas ve
inandınız, ne mutlu görmeden inananlara»
 demişti.

Fazilet mücadelesinde kazanılan taç ebedidir.

Sokrates

Adaleti seven bir insan için her yer emindir.

Ahileus

Bilgi bizim en büyük yardımcımızdır.

Epiktetus

CELSE TETKİKLERİ

Spiritüalizma hakikatleri, hem insan zekâsının neticeler çıkartıcı faaliyeti ve hem de yüksek tebliğler vasıtasıyla genişler ve yükselir. Celselerde verilen bilgiler, daima, ihtiyaca göre ve sırasında verilir. Bu bilgilerin genişlemesi ve derinleşmesi, celseyi teşkil eden avranın cehit ve iktisap ettiği liyâkate bağlıdır. Avrayı teşkil eden şahısların zihni seviyeleri ve bu faaliyete karşı gösterdikleri bağlılık, onların müşterek şuur sahalarının daha yukarılara yönelmesini sağlar. Bu da daha üstün bilgilere ulaşmak için gereken şartı hazırlar.

Bedensiz dostlarımızdan aldığımız tebliğatta bu husus, bilhassa iyice belirtilerek, izah edilmektedir. 1957 yılının Ağustos ayında Cemiyetimizde alınan bir tebliğde bu durum şöyle anlatılmaktadır :

«Evet geldim; geldim ama, sizleri bir evvelki celseme nazaran daha büyük bir hamle yapmış ümidiyle görmek üzere geldim. Size vereceğim bilgiler, daha doğrusu kendi bilgilerinizle iktisap edeceğiniz bilgiler, ancak ve ancak o büyük hamleyi yaptığınız ve derin bir iştihakla daha yüksek hakikatlerin ışığı peşinde koştuğunuz zaman sizin malınız olabilecektir.»

Bu sözlere karşılık, dünya şartlarının meydana getirdiği bir takım mecburiyetleri sürülerek, gereken hamlenin yapılmasında bu köstekleyici dış âmillere sorumlu tutulmuştur. Buna karşı verilen cevap, gayet derin mânalar ihtiva eden fikirlerle doludur :

«... Ben sizin içinde bulunduğunuz durumu, az çok kesin olarak plânıma muhtelif fasılalarla intikal eden tesirlerle idrak etmekteyim. Size şunu asla aklınızdan uzak tutmamanızı ihtar ederim ki, sizin dünyadaki bulunduğunuz durum ancak ve ancak İlahî İrade Kanunlarına tam veya kısmen icabet etmenizden dolayıdır. Şunu unutmayınız ki, sizin dünya durumunuz, iç âleminizin sonsuz hakikatlere ulaşma yolundaki meş'alesinin yanında, sönük bir kıvılcımdan başka bir şey değildir. Siz sı-

kıntıyı ve ızdırabı biraz da kendiniz yaratıyorsunuz. Dostum, müşahede edeceksiniz ki, yüksek ihtizazlara uyduğunuz nisbette dünya hayatı sizin için gitgide kolaylaşacak, bir takım umulmadık hâdiselerle daha yüksek realitelere geçtiğinizi anlayacak ve göreceksiniz. Sizin için dünyevi zorluklar ve meşgaleler, yüksek hakikatlere erişmek için, bir engel teşkil etmemeli. Bence etmesi için de bir sebep yoktur.»

Bizleri aydınlatan bu ruh dostumuz, yukarıdaki sözleriyle, tekâmülü sür'atlendiren ve bizleri daha üstün şuur hallerine çıkaran şu üç esastan söz etmektedir :

1. İlahî İrade Kanunlarına kısmen veya tamamen uymak;
2. Dünya durumu ile, iç âlemin sonsuz hakikatlere kavuşma iştihakının farklı oluşu;
3. Yüksek ihtizazlara uymakla hayat kolaylaşır ve realiteler yükselir.

Bu üç maddeyi beraberce münakaşa ederek pratik hayattaki yerini tayin etmemiz bizi kuru bir felsefeden kurtaracaktır. İlahî İrade Kanunları, bilindiği gibi, bütün yaratılmış olan şeyleri içten ve dıştan kavrayan, saran, onları ahenk içinde tutan TANRISAL MURADDIR. Bunun künhüne varmak gibi bir düşünce dahi, mahlûk olmamızdan dolayı, abestir. Bizler ancak, içinde bulunduğumuz maddi âlemin kendi payına düşen sebep-netice zincirini inceliyerek, müşahade ederek, bu Tanrisal Murad'ın hangi istikamete doğru gittiğini sezmeğe çalışabiliriz. Bize en yakın İ. İ. Kanunu, tabiat dediğimiz olaylar âleminin kendisinde bulunan düzgün ve birbirine bağlı oluşlardır. İşte tabiatın cılız, fakat daima potansiyeli artmakta olan zeki yaratığı insan, bu oluşlara nüfuz etmeğe çalışmalıdır. Yani diğer bir deyişle, TABİATA UYGUN YAŞAMAK GEREKİR. Kendimizdeki iç ahenk ve düzeni aynı tempoda yürütmek icabeder. Hâdiseleri zorlamak yerine, onlara mukabil olan diğer hâdiselerin doğmasına sebebiyet vererek, her

Birbirini söndürmek, bir duruluğa ulaşmak uygun olur.

İlâhî İrade Kanunlarına uygunsuz yaşamak gibi bir şeyi de düşünmek yerinde değildir. Varlığımız, kül halinde, bu kanunların devamlılığına bağlıdır, onun bir fonksiyonudur. Bu itibarla bu kanunlara uymak «tabii halde yaşamakla» mümkündür ki, bu da bizdeki vicdan, dolayısıyla bilgi seviye ve vasfına bağlıdır. Kendimiz gerçek bilgiye ne derecede hamle yapar ve vicdan seslerimize uyarsak şüphesiz, o nisbette İlâhî Murad'a veyahut tabiata uygun yaşarız.

Yukarıdaki halin gerçekleşmesi yolunda iç âlemimizin gerçeği bilmekteki iştihak, bizi besleyen ve tahrik eden önemli bir unsurdur. Etrafımız ve bizi kuşatan olaylar ne olursa olsun, «iştihak» denen derin bilgi (yahut doğuştan bilgi) halini, etrafın ihtiyarına tabî kılmak yerine, devamlı olarak yenileştirmemiz, yüceltmemiz matlup olacaktır. Dünya durumu şüphesiz kendi nizamı içinde fonksiyonunu icra ediyor. Biz ise bu fonksiyonu yakalayarak ondan azamî istifadeyi temin edebilirsek, cehitten doğan hamle halimizi sürekli kılabiliriz. Netice olarak şunu söylemek gerekirse: İmanın kendini inşa etmekte olduğu şu beden âleminde, üzerimize düşen vazifeyi, dış şartlardan dolayı aksatmamak, kolay izahlarla askıya almamak uygun olacaktır.

Dış şartlar ve yapacağımız iştihaklı hamle! Bu, hayatın belirli bir açıdan kesilmesi neticesi hasıl olan perspektiftir. Yalnız değiliz ve hiç bir zaman olmadık da. Bedensiz Dostun «yüksek ihtizazlar» tâbirinden liyakat ve idrak derecelerine göre nasip olan yüksek yardımları anlamak hatalı olmayacaktır. Bu yardımlar her mekân ve zaman içinde tesirini en mükemmel şekilde yerine getirir. Tesirin yerine gelmesi için ruh antenlerimizi ulvî plânlara doğru çevirmek sezgi, ilham, vicdan, olay, müşahade ve ikazlar yoluyla alınan sinyalleri iyi tefsir ederek idrakli yaşamak gerekmez mi? Hangi insan bu uyaranlardan dışta kalmıştır? Hiç kimse!

Şu da apaçıktır ki, kendi cılızlığımızı

doğrudan doğruya yüzümüze vurmayan büyük ORGANİZASYON ŞEBEKESİ, bizleri, âdeta ilâhî bir cehitle, yardımlara boğmaktadır. Ruh gözü açık olanlar için her şey, hikmetlerin sayfa sayfa açıldığı evrensel bir kitaptır. Bu kitabı okuyabilmek, sökebilmek ve sırrına girebilmek: İlâhî İrade Kanunlarına imkân nisbetinde uymak, iç âlemimizin alevini dış âlemin fırtınalarından korumak ve nihayet yüksek ihtizazlara teveccüh etmiş ruh antenlerimizi yukarılara uzatmak ile mümkündür. Bu suretle de hayata intibakımız kolaylaşacağından, yaşamak denen sürekli mücadele daha başka bir kolaylık gösterecektir.

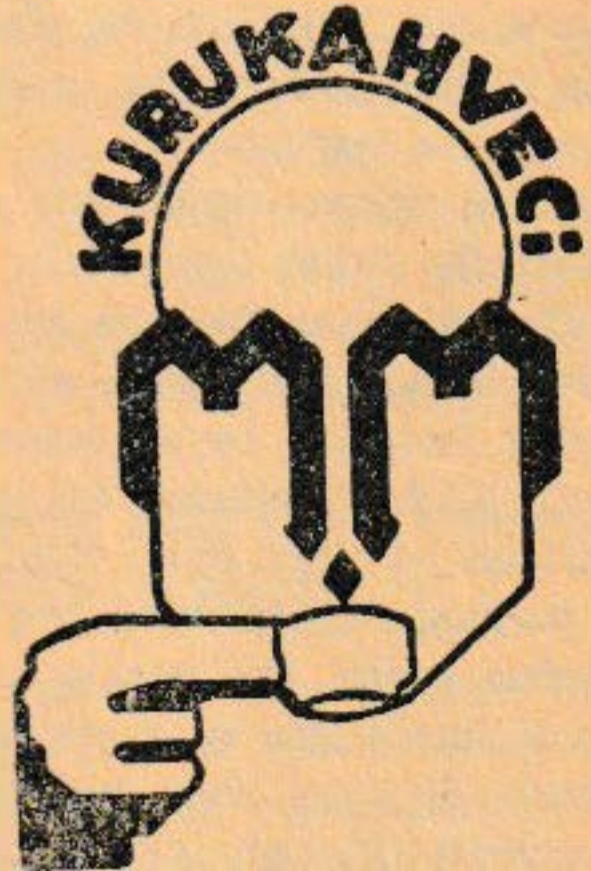

ARKADAŞ

Şöyle desem gülerler
Böyle desem küserler
Kimseyi incitmemek kimin elinde?
Her yaratığın bilgisi var
Uygundur kendi ölçülerine
Uyumsuz olan senin düşüncen
Herşeyin keyfince olmasını istersen
Keyfini olaylara uydur arkadaş..

Niyazi Ülkü

(19/12/1962 — Adana)

EN NEFİS KAHVE

Sonsuz küçük canlılarda hayat

Bu sayımızda hayatın bilinmeyen sınırlarına insanoğlunun nasıl sokulduğunu bulacaksınız

KANSER BULAĞI MI BİR HASTALIK MI?

Nijerya'da Yama şehrinde, Elmer T. Felt kansere yakalanan bir maymundan bütün civarındaki maymunlara hastalığının sirayet ettiğini gördü. Maymunların tümörlerinden aldığı parçacıkları Londrada Dr. C. A. Andrews'e gönderdi. O da hasta dokulardan elde ettiği hastalık doğurucu (patogène) hücrelerden temizlenmiş bir mayı elde etti. Bunu maymunlara zerk ettiğinde hayvanlar kanser yakalandılar.

Aynı mayı kansere yakalanmış ve ölecekleri muhakkak beş fedaiye zerk edilince onlarda da maymunlarınkine benzer yeni tümörler meydana geldi.

Birçok diğer hastalıklar gibi kanserin de meydana gelişinde bir virüsün rol oynadığı neticesine vardı. Bu araştırmalar canlı ile cansız sınırında bulunan bu dev moleküller üzerine dikkati çekmiştir.

BİLDİĞİMİZ EN KÜÇÜK CANLILAR

Virüs adı, eski Romalılarda bütün hastalık ve zehirlenme meydana getiren pis ve zehirli şeylere veriliyordu.

Pastör, âdi mikroskopla bazı mikrop-ları teşhis etmiş, fakat zamanının en mükemmel filtrelerinden süzdüğü halde, kuduz köpeklerin salyalarından alınan nümuneler yine hastalık tevlit etmekte devam etmişti. Kuduz hastalığı âmili en küçük bakteriden on defa daha küçük olduğundan o zamanki filtrelerden geçiyordu.

Pastörden sonra Beijerinck, tütünlerde «mozayik hastalığı» nı meydana getiren virüslerde de aynı halle karşılaşmıştı. Bu canlıya virüs filtrant, ultravirüs ismini verdi. Beijerinck keşfinden sonra nesillerce biyolojisti uğraştıran şu suali sordu: «Virüsler canlı organizmalar mıdır?»

Sonraki senelerde âmili teşhis edilemeyen hastalıkların (kızıl, tifüs, kabaku-

lak, grip v.s.) virüsten geldiği iddia ettiler.

Hastalık âmillerinin iki hususiyeti vardı. 1) Canlı hücrelerin dışında yaşayabiliyor görünmüyorlardı; 2) Bakteri-yolojistlerin klâsik kültürlerinde yetişmiyorlardı.

Virüsleri ilk defa gören Princeton Üniversitesi Patoloji Enstitüsünden Wendell M. Stanley'dir. Mozayik virüsü üzerinde çalıştı ve bir senelik bir çalışmadan sonra, mikroskopta gümüş rengi ince iğneler halinde kristaller elde etti.

Analiz neticesinde bunların hücre çekirdeğinde bulunan bir proteine benzer olduğu anlaşıldı. Bir Nucléoprotein.

Fakat şayanı hayret olan cihet, bu kristallerin solüsyon haline getirilip (ergitilip) tekrar kristalleştikten, hattâ bu ameliye ondört defa tekrarlandıktan sonra, bütün yapraklarında hastalık tevlit edebilmeleri idi.

Elektronik mikroskopla ilk defa virüsün fotoğrafı 1944 senesinde, Kaliforniya Üniversitesinde Astronom Robley, C. Williams tarafından çekildi.

Bu, sigara şeklindeki mozayik virüsüydü:

Virüs proteinleri organizmada herhangi bir diğer yabancı cisim, mikrop gibi, antikorlar ve netciye muafiyet hâsıl etmektedirler.

YAŞAYAN ELEKTRONİK BEYİNLER

Virüsler hakkında enteresan tetkikler Pastör Enstitüsünden Dr. André Lwoff tarafından Escherichia adı verilen bakteriler üzerinde yapılmıştır. Bu canlıların en mühim özelliği bünyelerinde kendilerinden daha küçük organizmalar barındırmalarıydı. Bu organizmalara (virüs), bu yüzden (bacteriophages = Bakteri yiyen) adı verilmiştir.

Lwoff, laboratuvarında bu canlıların hareketlerini incelemiştir. Çivi şeklindeki bu virüs yaklaştığı bir bakteriye sivri ucunu yapıştırmakta ve muhtevasını hücre içine zerk etmektedir. Yirmi dakika sonra bakteri patlamakta ve ortaya 130 yeni virüs çıkmaktadır.

Bu virüsün tabiatı W. Stanley tarafından incelenmiş ve kristalleştirdiği bütün mozayiklerinin herhangi bir hücrenin çekirdeğinde bulunan proteinlere benzer proteinlerden başka bir şey olmadığı anlaşılmıştır.

1953 senesinde, Kaliforniyadaki Berkeley Üniversitesi Virüs Enstitüsünde yine W. Stanley'in yaptığı araştırmalar bu proteinlerin sadece virüslerin bir zarfı, mantosu, kılıfı olduğunu ortaya koymuştur. Bu helezon şeklindeki kılıf içinde virüsün esas kısmını teşkil eden merkezi bir çekirdek vardı. Hususî bir temizleyici ile bu kılıfı kaldırabildiler ve virüsü protein zarfından sıyrarak soyabildiler. 1957 de muhtelif kimya analizlerinden sonra virüsün merkezi kısmının bir kromozom parçasıyla şaşılacak bir ayniyet gösterdiğini müşahade ederek hayretler içinde kaldılar. Virüs 300.000 atomlu bir asit nükleikti. - Bir dezoksiribonükleik asit - veya ADN. Her hücrenin iç çekirdeğinde, canlı varlıkların irsi materyelini taşıyan bu asittir.

Her organizmanın esasında rastlanan bu harika asit, bir fabrikanın vâsi kontrol salonunda bulunan bir elektronik beyin gibi, hücre çekirdeğinde bulunmaktadır. Kod halinde, bütün hücre imali programlarını ihtiva etmektedir. Berkeley teknisyenlerinin (Jenetik bilgiler = Information génétiques) dediği bu programlar, (gen'ler) bir mikrobun, bir karnabahar veya filin teşkili ile neticelenen kimyasal sentezlerin kayıtlı emirleridir.

En mühimi bu ADN'in mimarisini tanımaktır. Kendi üstüne kıvrılmış, iki yarım birbirini takip eden şeker ve fosforik asidin teşkil ettiği uzun bir merdiven gibidir. Bu merdivenin basamakları, birbiri ile ikişer ikişer bağlanmış, kimyacıların çok iyi tanıdığı dört organik bazdan müteşekkildir. Durumları, mors alfabesinin

çizgi ve noktasiyle mukayese edilebilecek iki nevi işaretli bir kod teşkil eder. Bütün genetik enformasyonlar (bilgiler) onların kombinezonlarında toplanmıştır.

Bakteri yiyicilerin hareket tarzı Lwoff tarafından anlaşılmıştır: Virüs yapıştığı bakteriye kendi (nükleik asit) ini enjekte etmektedir. Bu asit içine girdiği hücrenin çekirdek çalışmasını bozacak, kendisi bu çekirdeğin yerine geçecektir. Kısaca bu, başıboş dolaşan bir çekirdek, kendi fabrikası olmadığından, gizlice başka bir fabrikaya girerek idaresini ele alacak ve bütün makineleri kendi hesabına çalıştırarak, onlara kendi çalışma programlarını tatbik ettirecek bir elektronik beyindir.

En mühim bir nokta, her çekirdeğin programlarından birinin idare ettiği hücre vasıtasıyla kendinin bir kopyasını imal ettirmek olduğudur. Bu duplikata (ikinci nüsha) kendi genetik enformasyonlarını bölünme sırasında doğacak hücreye nakletmektedir. Virüs bu fonksiyonu suiistimale kadar gider; girdiği hücreyi, hücrenin kendi çekirdeğini değil de kendi kopyalarını imal etmeye zorlar.

Şu halde bakteri yiyici, bakterinin kimyasal sentezlerinin kumandasını eline alarak, kör bir otomatizm ile onu kendine benzer 130 nükleik asit molekülü imal etmeye zorlayan bir nükleik asit molekülünden ibarettir.

Kanserin meydana gelişinde de böyle yalancı çekirdeklerin yani (virüslerin) rolü olduğu ve girdikleri hücrelerde bir dejenerasyon meydana getirerek habis urların teşekkülüne sebep oldukları düşünülebilir. Nitekim fare ve tavuk kanserinde ve bazı lösemilerde hal böyledir.

GİTTİÇE DAHA KÜÇÜKLER GÖRÜLEBİLİYOR

Ültramikrotom denilen bir aletle meselâ bir beyaz kan hücresi 750 tabakaya bölünebilmekte ve elektronik mikroskoplarla yapılacak tetkikler için bu aletle alınan kesitler kullanılmaktadır. Hücre bölünmesinin muhtelif safhaları, alınan muhtelif kesirlerle tetkik edilmektedir. Bu şe-

(Devamı sayfa 30 da)

Beyin ve Değerlendirme

(Bostanafi sf 20 de)

sempatizasyonu temin edecek morfolojik bir yapıya sahiptir. Fakat, malûm olduğu üzere ışık, ışık halinde beyne intikal etmekte, bunun yerine sinir uzantıları vasıtasıyla bir ihtizazi akım nakil vazifesini üzerine almaktadır.

Muhitten gelen bu tesirlerin beyinde alâkalı merkezlerde spesifik bir kıymetlen-dirmeye tâbi tutulmasının mekanizması hakkında bugün dahi tatminkâr bir bilgiye sahip değiliz. Karanlık noktaların aydınlatılması için daha çok çalışılması ve tecrübelerle girişilmesi lâzımdır.

Maamafih fizyologlar tarafından çetin fakat çok kıymetli bilgilere bizleri götürecek olan enteresan tecrübelerin yapılmakta olduğunu görmekteyiz. Bir fikir vermek üzere bunlardan birini kısaca gözden geçirelim : Dewar ve Braid hâdisesi diye isimlendirilmiş bulunan bu tecrübe şöyle yapılmıştır : Bir kedinin hissi iptal edildikten sonra beynin işitme merkezine giden sinirlere birer elektroa bağlanmış, dışarı çıkarılan uçlar bir radyo amplifikatörüne uzatılmış ve bir kulaklık ilâve edilmiştir. Tertibat işler hale sokulduktan sonra kedinin kulağına seslenilmiş, aynı sesler telefon kulaklığından duyulmuştur.

Mevzuumuzun şumulünü derinleştirmek bakımından, tecrübi veya tabii normal üstü vak'alar üzerinde de durmamız faydalı olacaktır. Bu suretle, maddi bir yapıya sahip olan beynimiz ve ona bağladığımız spesifik değerlendirme kabiliyeti hakkındaki düşüncelerimiz daha da derinleşecektir. Burada mevzuubahsetmek istediğimiz hâdise, «hassasiyetin beden dışına çıkması»dır. Klervuayan kabiliyetli bir süjenin hipnotik degajmanının derinleşmiş bir safhasında, parmak ucu ile yazıları okuması, ensesine tutulan bir yazıyı ensesi vasıtasıyla görmesini, bu meyanda zikredebiliriz. Bu

ve buna benzer tecrübeler bize gösteriyor ki, dışımızda bulunan bir cismin durumunu bize bildirecek olan ve o cisimden etrafa yayılan bir takım tesirler (ışık, ses v.s. gibi) eğer şartlar müsait ise, idrak edilebilmesi için mutlaka bir hasse uzvunun vasıtalığına ihtiyaç hissettirmez. Fakat her zaman ve her yerde böyle uygun imkân vasatının temini çok zor olduğundan bizim için bu çeşit temaslar âdeta mucizevi bir karaktere bürünmektedir.

Ancağ dikkat edilecek olursa bu takdirde karşımıza halledilmesi lâzım gelen başka bir problem çıkmaktadır. Nitekim, görüldüğü üzere, dış tesirlerin alınabilmesi hususi şartlar dahilinde herhangi bir ara maddi vasıtaya ihtiyaç hissettirmemektedir. Şu halde ruh, direkt olarak mı madde ile temas temin etmektedir? Eğer böyle bir hal mevcut ise, o zaman, ne sempatizasyon zaruretleri ve buna bağlı temas vasıtaları zinciri (Perisperi) ne de tedric, mukul sebeplerin tabii neticeleri olmak vasıflarını muhafaza edebilir. Ruhun direkt olarak madde âlemiyle temas temin edebilmesi zahiri görünüşü itibariyle mümkün imiş gibi gelmekle beraber, haddizatında muayyen bir kademenin altında bulunan varlıklar için mümkün olamamaktadır. Bunun da başlıca sebebi, sempatizasyon zaruretinin doğurduğu irtibat vasıtaları zincirinden faydalanmak mecburiyetidir.

Fakat gene aynı sempatizasyonu bilemediğimiz bir takım ilâhî idare kanunlarının icaplarından faydalanarak tahakkuk ettirip bize göre hakikaten direkt temasların yapılabileceğini de söyleyebiliriz: ancak bu çeşit irtibatların idareci mekanizma kademesinde vazifeli varlıklar tarafından yapılabileceğini de düşünmeliyiz.

Hassasiyetin dışarı çıkması hâdisesinde, vasıtasız gibi görünen tesir alış durumu, haddizatında degajman halinde bulunan varlığın bedeni vasıtasıyla temin etti-

ği hususi bir imkân pozisyonunun mevcudiyetinden faydalanması ile ancak mümkün olabilmektedir.

Burada, bizce bilinen mutata tabiat kanunları yanında bizce bilinmeyen diğer kanunların icap ve imkânlarından faydalanılarak tertiplenmiş uygun kombinezonların meydana getirdiği hususi tesir alış vasatı mevzuubahistir. Yani tesirlerin alınabilmesi, ruh-beden münasebetlerinin hususi bir haline tâbi muayyen sempatisasyon pozisyonlarının tahakkuku ile imkân dahiline girebilmektedir.

Bu çeşit tecrübeler bize ayrıca şunu da gösteriyor ki : Bedenin havi bulunduğu tesir nakil sistemi, idrak merkezi vazifesini gören beyin, zannedildiği gibi bedeni idare hususunda res'en şuurlu müessiriyet kaynağı ve bu kaynağa bağlı vasıtalar olarak düşünülmemelidir.

Hasse uzuvları ile nihayetlenen sinir sistemi dışında mâna ve kıymetlendirme ameliyesini, daha değişik tertipler muvacehesinde yapabilen madde dışı şuurlu bir unsurun bulunduğu fikrine bu tip tecrübelerden ulaşmak mümkündür.

Beynin muhtelif merkezlerine yerleştirilmiş ince elektrotlar vasıtasıyla yapılan eksitasyon (uyarma) denemeleri çok enteresan sonuçlar vermektedir. Bu çeşit tecrübeler de bize gösteriyor ki, dıştan tatbik edilen uyarmalar (meselâ, radyo dalgaları vasıtasıyla gönderilen ihtizazların bir alıcı cihaz yardımıyla alınarak çok düşük voltaj ve amperajda bir elektrik impulsüne çevrilip beynin muayyen bir merkezine bağlanmış elektrot yardımıyla aynı merkezi uyarmak gibi.) daima aynı karakterde olduğu halde, muhtelif merkezlerde çeşitli tefsir ve değerlendirmelere tâbi tutulmaktadır. (Meselâ, tecrübe hayvanı olan kedi, bir defasında ayağını havaya kaldırmakta, başka bir merkez uyarıldığında uyuklamağa başlamakta veya susamaktadır.)

Bu tecrübeler bize gösteriyor ki, beynin verdiği hareki emirlerin daima değişik olması, — gelen tesirler aynı karakterde olduğuna göre — beyin merkezlerinin gelen tesirleri farklı değerlendirmelere tâbi tutması dolayısıyla spesifikasyonun beyinde başlaması lâzımdır.

Tek hücreli canlılarda dış tesirlerin değerlendirilmesi, âdeta yaygın bir saha içinde husule gelmekte ve reaksiyon da gene aynı basit ve yaygın mekanizma vasıtasıyla gösterilmektedir. (Işık karşısında büzülme, asit karşısında çekilme, gıda karşısında yalancı ayakları uzatma gibi.)

Görüldüğü üzere bu basit canlılarda ne belirli bir hasse organı, ne de bunlarla alakalı tefsir merkezleri mevcuttur. Bütün bu vazifeler beden dahilinde her tarafa yayılmış fiziko-şimik bünye tarafından görülmektedir.

Ne gariptir ki : Varlıklar uzun bir tekâmül seyrinden sonra insanlık kademesinin de üzerlerine çıktıkça, tıpkı basit tek hücreli canlılardakine zahiren benzer tarzda bir temas ve tefsir imkânlarına ulaşmaktadırlar. Fakat bu takdirde tesirlerin alınışı ve kıymetlendirilmesi çok derin bir şumule kavuşmakta ve bu bakımdan tek hücrelilerinkiyle mukayese imkânlarını bile ortadan kaldırmaktadır.

Nitekim böyle bir kademedede artık ne çeşitli yapıda hasse uzuvları, ne de çeşitli tefsir merkezleri ve bunlara bağlı değişik yapıda değerlendirmeler mevcuttur. Gelen bütün tesirler tek bir kanaldan tek merkezde sentez tâbi tutularak meydana getirilmiş bir tüm idrak hali mevzuubahis olmaktadır.

Ancak takdir edileceği gibi, bu tek kanalın kapasitesi ve alıcılık zaviyesi, ayrıca sentez ve kıymetlendirme durumu, spesifik merkezlere bağlı idrak yanında, güneşin ay'a nispetine benzetilebilir.

Sonsuz Küçük Canlılarda Hayat

(Baş tarafı sayfa 27 de)

kilde yapılan tetkikler sonunda yeni bilgiler edinilmiştir.

Bölünme sırasında hücre çekirdeğinden ayrı, esrarlı bir organ olan santrozoma kendi benzerini bölünme suretiyle değil, fakat uzaktan endüksiyonla meydana getirmektedir. İnanılması biraz güç olmakla beraber hücre içinde santrozoma bazı moleküllere uzaktan tesir ederek kendine benzer bir mimariyle inşa eden bir organizatör gibi çalışmaktadır.

Burada bilinmeyen hangi kuvvetler rol oynamaktadır? Mütahasıslar elektromanyetik olaylardan, dalga mekaniğinden, titreşim hallerinden bahsetmektedirler; fakat hakikatte bu soruya cevap verecek durumda değildirler.

İlk mikroskop 1590 yılında Hollandalı Zaoharie Jansen tarafından keşfedilmiştir. Büyütmesi 20 ilâ 50 nispetindeydi.

150 sene sonra, yine Hollandalı tabiiyecisi Antoine Leewenhoeck, bu nispeti yüzelliye çıkardı. Bu mikroskopla tetkik edilen Âlem o kadar güzeldi ki rivayete göre Osmanlı hükümdarı bu şekilleri gördükten sonra bunları model olarak alan bir halı dokunmasını emretmişti ve sonradan bu şekiller Şark desenlerinde çok tekrarlanmıştır.

20 nci asırda büyütme nispeti 2000 e çıkarıldı ve limit de buydu; zira tetkik edilecek cisim görünür ışığın dalga boyundan küçük olursa bir şey görüleliyordu. İlk tetkikler, birkaç yüz metre mesafeden bir otomobil motoruna dürbünle bakmağa benzliyordu.

Fakat 1928 de Louis de Brogille tarafından elektronun dalga tabiatında oluşunun keşfi yeni ufuklar açtı. Filhakika bu elektrik taneciklerinin dalga boyu görünür ışıktan bin defa daha küçüktü.

Bunun üzerine, görünür ışık yerine bir elektron demeti, objektif ve oküllerler yerine, bunları gerekli şekilde saptıran elektromanyetik alanlar kullanılması düşünülerek elektron mikroskopları yapıldı. Bu

şekilde büyütme nispeti 2000 yerine 20000'e çıkarıldı.

Bu şekilde sitoplazmanın homojen bir jelâtin kitlesi olmayıp kompleks bir makine olduğu anlaşıldı. Oksijen yakalayıp, hücreye enerjisini oksidasyonla veren makine-moleküllerden ibaret yarım düzine mitokondri, protein imalcisi sonsuz ribozom bolları, hücre çoğalmasını düzenliyen esrar (santrozoma) keşfedildi.

Hücre zarı artık ince bir ambalâj kâğıdı gibi görünüyordu. Milimetrenin 1/100000 kalınlığında, hususi bir yapısı olan muhitten kendine yarayacak gıdaları seçebilen bir makine olarak ortaya çıkıyordu. Meselâ birbirine çok benzeyen sodyum ve potasyum atomlarını ayırabiliyordu.

Elektronik mikroskopların, voltajını 100000 volta kadar çıkartarak elektronların hızlarını arttırmak ve binnetice dalga boylarını küçültmek gibi bir avantajları da vardır. Bu sayede Berkeley Üniversitesinde büyütme nispeti 100.000 - 500.000'e kadar çıkartılabilmektedir.

Böylece ilk defa, 1940 senesinde virüsler görülebilmektedir. Bu aletin, elektronlar ancak boşlukta seyredindiklerinden ve bu şekilde, tetkik edilecek hücreler sularını kaybederek öldüklerinden, canlıların tetkikine vasıta olamamak gibi bir kusuru vardır.

Bu mahzur iki şekilde önlenmeye çalışılmaktadır: 1) Canlıların muhtelif safhalarını birbiri arkasından tetkik etmek, 2) Elektronların hızlarını çok arttırarak havada seyrini temin etmek ve bu şekilde hücreyi canlı tetkik etmek. Böyle bir usule Toulouse'dan Prof. Gaston Dupouy taraftardır ve 24. m. boyunda böyle bir aletin imaline çalışılmaktadır. Bu aletin voltajı 100.000 den 1,5 milyona çıkarılmıştır.

Moskovada bir kadın araştırmacı Mme. Stoyanova, 500.000 volt enerji ile çalışan bir âlet yardımıyla tetkik edilecek hücreyi, hafif bir gaz tazyikindeki mikroskopik bir odacıkta muhafaza ederek, canlı görebilmiştir.

Ruh Dostlarımızdan

Gülü koklamak, güle sahip olmak mıdır? Su yüzündeki mehtabın parıltılarını seyreden adam ayın sahibi mi? Kâinattaki sonsuz tecellilerini seyrettiğim! sen bunlar mısın?

Niçin meydana düşmüş, dönüp dolaşmakta olduğumu elbette anlıyorsun.

Rüyalardaki sevgili, sevgili midir? Hayalimdeki sen, sen olabilir misin? Her anım özleyişlerinle dolu olmakla seni kucaklayan biri miyim ben?

Bahar bütün sahneleriyle güzel; fakat bir meltem, bir ışık ve büyüleyici hoş bir

koku olan, tek temas halinde geçip gittikten sonra, onunla nisbetin nedir?

Sen ey bütün varlığı saran akisleriyle bana yoldaşlık eden sevgilim! Hiç bir duyduğum, görüp hayal ettiğim sen değilsin. Varlık ki bu ebedi çöllere kader kasırgalarının savurduğu, toplanıp dağılan, dağılıp toplanan kum yığınları; susuzluk yüklü bir hicran kafilesinden başka nedir?.

Seninle yüzyüze, içiçe olabilmek için benlik gölgesini attım. Yine tecelli, yine vaat, yine umut ve özleyişsin!

Macit ARAY

Kemal Yolcusundan

Nokta : Maddenin şekillenemeyecek kadar küçük bir kısmının matematik ifadesi.

Oluş : Tanrının ezeli iradesinin bir nizam içinde tecellisi.

Uyku : Ruh beden münasebetlerinin esnemesi.

Rüya : İnsan varlığının beden içinden ruhu teması.

Tahayyül : Uyku dışında irade ile yapılan ruhi temaşa.

Klervoyans : İnsan bedeni içinde kader plânını net olarak görme hassası.

Sayı : Mutlak müsavatın meknuz bulunduğu öyle matematik bir mefhumdur ki her biri aynı ölçüde kıymet ifade eden unsurları ifade eder.

İrade : Sevk ve idaresi gayeye matuf ve arzuya tâbi şuurlu bir iktidara malikiyettir.

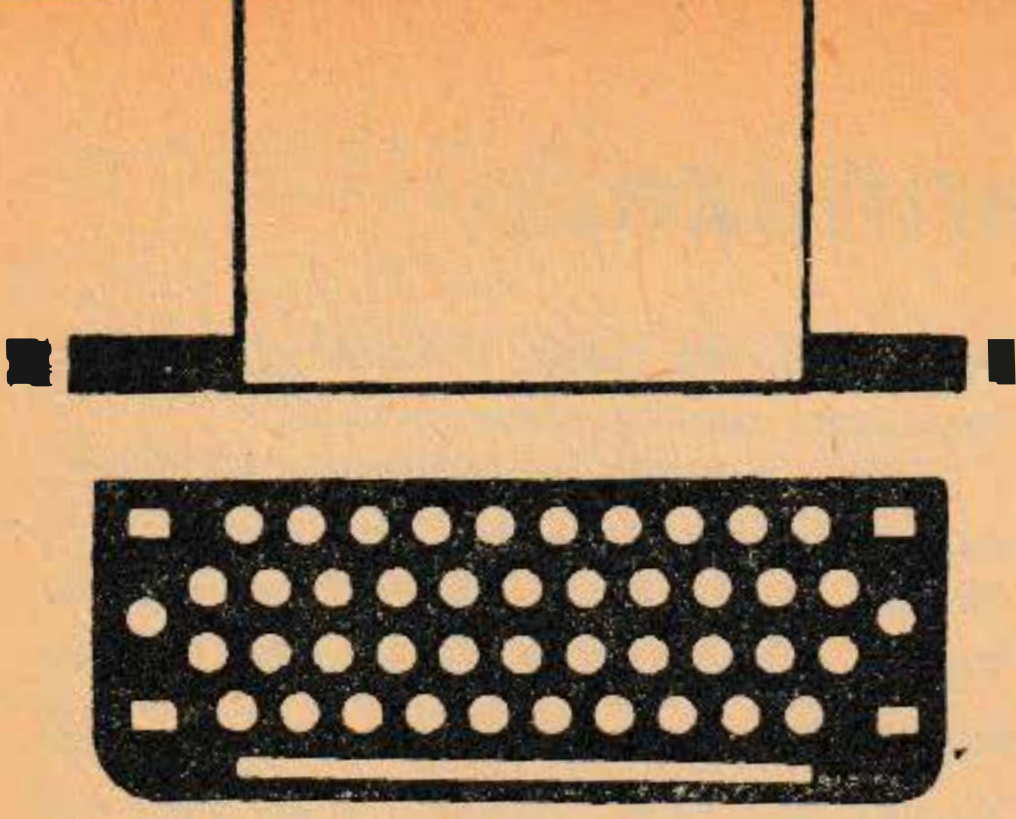
Kıymet : Mantık terazisi ile ayarlanarak mekâna, zamana ve telâkkiye göre değişebilen ve bir karşılığa nispet edilen mücerret bir ölçüdür. Kıymetler karşılıkları nisbetinde değerlendirilir. Bu değerlendirilmeyi ve ayarlamayı ferdin veya cemiyetin şuuru mantık terazisi ile yapar.

Şekil : Maddenin mahdut bir kısmını ihtiva eden öyle mücerret bir geometri maddesidir ki tasrifi murabba, müselles, daire v.s. tarzında mümkün olabilmektedir.

Yeni bir dünya kurmak için, şimdikinden daha az mûmara ve daha fazla işçiye ihtiyacımız vardır.

Bacon

Okuyuculara CEVAPLAR

Sayın Cemal Akdoğan — Ardeşen :

«Ağır Basan» ismiyle zikrettiğiniz psiko-fizyolojik olayın sizdeki belirtilerini gayet güzel tarif etmişsiniz. Gerçekten de bütün vücutta, sanki felce tutulmuş gibi, tam bir hareketsizlik ve zihni emirlerinize karşı itaatsizlik hali vardır. Zihni hayat pek güzel işlemesine rağmen, bu emirler bedende tesirler meydana getirmiyordur sanki. Aslında bu olayda, fizyolojik bir reaksiyon neticesi olarak, ruh-beden münasebeti geçici olarak gevşemiş ve beden üzerindeki hâkimiyetsizliğin neticesi olarak da korku ve kendi kendine telkin hali ortaya çıkmıştır. Nitekim, organları hareket ettirmek için sarfedilen aşırı kuvvet neticede galip gelerek, âni ve basit bir bedeni hareket sağlar. Bu suretle — Ankebut (örümcek) bastı deyimiyle de ifade edilen — bu psiko-fizyolojik uyumsuzluk hali ortadan kalkar. Telkinin beslendiği kaynak «bedeni savunma» içgüdüsüdür. Ölmek endişesi zihnin aşırı tahayyülleriyle beslenince de, büyük bir zihni ve uyartıcı emirler faaliyeti içinde kalıyor, sonra da kanter içinde uyanıyorsunuz. Selâm ve sevgiler.

Sayın Ali Nur Dilmeç — Ankara :

«Yazılarınızda bahsettiğiniz ve bizlerin de ötedenberi anlatmağa çalıştığımız gibi Spiritualizma Evrensel bilgi ve imanın, bugünkü realitemizde en bereketli ve mutlak karşısında en az nisbî olanıdır. O, diğer bütün fikri sistemlerin üzerinde bir kubbe olmuştur. Bizler gözlerimizi yukarıya çevirdiğimiz zaman, zaruri olarak, bu kubbenin duru ve menevişler hasıl eden parlaklığını görürüz. Bundan ötelere gene

bu ulvi ve üstün kubbeden geçerek gidebiliriz. Cemiyet olarak şu veya bu isme meraklı değiliz; bildiklerimizi, bildirilenleri açık ve samimi olarak ortaya koyuyoruz. İnsan kardeşlerimize, idraklerinin yettiği nisbette, gerçek imana ve mutluluğa doğru gitmeleri için, yapabildiğimiz kadar yol göstermeğe çalışıyoruz. Hepsi bundan ibaret. Ruh dostlarımızın dedikleri gibi: «Merhaleler kaldırılamaz, fakat mesafeler kısaltılabilir.»

Yardımcı üye olabilmemiz için mecmuamızın geçmiş sayılarında bilgi vardır. Cilt kapakları ise 7,5 liradır. Üçüncü cilt için kapaklar hazırlanmaktadır. Selâm ve sevgiler.

Sayın Seyit Baş — Adana :

Yeni idare heyetine ve mecmuamıza karşı gösterdiğiniz iyi niyet ve temennilere teşekkür ederiz. Sizlere her an faydalı olmak için çalışmak ve hep beraber ruhi tekâmülü hızlandırmaktan başka gayemiz yoktur. Şimdi suallerinize cevap vermeğe çalışalım :

1 — Telepati kabiliyeti hemen hemen bütün insanlarda vardır ve az-çok kuvvetlilikle her insanda pek çeşitli şekillerde ortaya çıkar. Günlük hayatta bu olayın tezahürlerini bizzat görür ve bilgisizlikten dolayı yanlış yorumlara gideriz. Telepati dar bir sınıflama ile şu durumlarda ortaya çıkar :

Bu ya iki bedenli, ya bir bedenli ve bir bedensiz, yahut da iki bedensiz arasında vukubulur. En önemli husus alınan telepatik tesirlerin zihinde ve ruhta uğradığı tefsirlerin çeşitli vasıflar arzemesidir. Tefsirler ne kadar iyi yapılırsa, o kadar az

noksan olan telepati olayı ortaya çıkar.

2 — Telepatik tesirlerin en iyi alındığı ve oldukça noksansız tefsir edildiği durum uyku halidir, sebebine gelince: ruhi bir gevşeme içinde olan insan parazit fikirlerden, dış tesirlerden tecrit edilmiş ve tesirler karşısında uygun bir ekran teşkil etmiştir. Böyle dalgasız ve oldukça duru bir ekran, elbette daha iyi tefsirler yaparak ve hemen hemen alınan fikir ve imajları bütün halinde şuur sathına aksettirerek iyi bir telepatik olayın ortaya çıkmasına sebep olur.

3 — Eskilerin «gaipten haber verme» dedikleri duru görü (klervoyans) olayları vardır ve kendine has usullerle ortaya konabilir. Yaratılıştan böyle bir kabiliyete sahip olanlar bulunduğu gibi, ruhi bir vasıf olmasından ötürü, çalışmak suretiyle de geliştirilebilir. Uyku ve sabırlı çalışmalarla, usulü dairesinde takip edilen metodlarla bu melekenin gelişmesi mümkündür. Mecmuamızda vereceğimiz «Spiritizma Dersleri» içinde bu konuyla ilgili metodları bulacağınızı söyleyebiliriz. Selâm ve sevgiler.

Sayın Zeki Koruk — Yeşilköy :

Mecmuamızı kendi malınız gibi düşünmeniz bizi cidden memnun ve ümitvar etti. Samimi olduğundan aslâ şüphe etmediğimiz tenkitlerinizin bir çoğunda haklısınız. Mecmuaların en belli başlı hayat kaynağı reklâm ve okuyucusunun sayısıdır. Bunları, içinde bulunduğumuz şartlardan dolayı, her zaman istenilene uygun durumda sağlayamıyoruz. Siz okuyucularımızın bizlere bu hususta fiilen yardım etmeniz (ilân ve abone bulmak suretiyle) hepimizin malı olan bu mecmuayı ve bilgilerini daha çok kimseye mal etmenizi temin edecektir şüphesiz. Teşekkürler ve sevgiler.

ÇOBAN OLASIM GELİR

Sıkıldım mı

Tenhalara kaçasım gelir

Ilık kucağına atılıp tabiatın

Uyanırken rüyalar göresim gelir

Bazan

Uzaklaşmak isterim insarlardan

Çoban olasım gelir çoban

Çobanlığın anısı saklı yüreğimde

Yaşıyor her an taptaze

Çimenler yeşil

Huzur verir dertli yüreklere

Sular akar şırl şırl

Coşkun bir sevinçle kıvrılarak

Yolundakileri sevgiyle okşuyarak

Çahlar ağaçlar kucak kucağa

Cıvıldaşır kuşlar

Sıçrarlar daldan dala

Araştırırsan

Birbirine uyumsuz götürsün

Her birinin ayırır ülküsü

Dikkatle dinle anlarsın

Çevrende ne varsa canlı cansız

Berberce söylüyorlar yanlışsız

Söyledikleri

Varoluşun

Ezelden ebede değişerek akışın

Ölmezliğin türküsü...

Gerçekleri kendi öğrenir insan

Ruhum sıkılır da bazan

Us'uma çoban olasım gelir çoban...

Allah insana daima tetik bulunması şartıyla hürriyet vermiştir. Bu şarta riayet etmeyen insanın esir olması, işlediği cürmün cezasıdır. *John Philpott Curran*

Dünya sağ ve sol kavgasına dalarak bir de aşağının ve yukarının mevcut olduğunu unuttu. *Franz Werfel*

R

RUH ve MADDE

Cemiyet adına Sahip ve

Mes'ul Md. :

SUAT TAHSUĞ

HAZIRLAYANLAR :

Ata Atalay
Feridun Tepeköy
Sefa Özbay
Erol Haras
Ergün Arıkdal
Yaşar Doğaner
Ali Erman
Azime Süer
Erol Sevil
Üstün Ercendor
Yüksel Ercendor

Idarehane ve Cemiyet
binası : Taksim, Sıra-
selviler; Billürcü Çık-
mazı, Sümbül Ap. 14/2
(Otel Santral Sokağı)

Dizgi ve Baskı :
İstanbul Matbaası

Abone ücreti :
Yıllık 18 lira

Haberleşme, Abone ve
Havale adresi :
RUH ve MADDE
P.K. 1157 - İSTANBUL

Beden'deki Organizasyon

İnsan vücudu, canlı varlık topluluğunun inuhafaza ve gelişmesinde, muayyen bir gaye için birlikte çalışan bir takım organlardan teşekkül etmiştir.

●Organlar, muhtelif hücre kolonilerinden ibarettir. Her koloninin ve her organın birer organizatör ruhu ve bedenin de bir tek organizatör ruhu vardır.

Hücreler; koloni organizatörlerinin, organlar; organ organizatörlerinin ve bütün bu sistem de beden organizatörünün tesiri altındadır. Ayrıca her hücrenin ve her organın kendisi için karakteristik olan değişik frekansta vibrasyonları mevcuttur. Beden organizatörünün vibrasyonlarını, hücre ve organ vibrasyonlarının bir muhassalası olarak kabul edebiliriz. Bu vibrasyonlar aynı zamanda birbirleriyle rezonans halindedir ve bir organdaki veya bir sistemdeki hücrelerin veya uzuvların vibrasyonları biri diğeri ile rezonans halinde değilse, burada bir dezarmoni, dolayısıyla hastalık var demektir. En küçük hücre vibrasyonunun silsile yoluyla rezonanslarının sempatisasyonu bünyenin sıhhatli olmasını sağlar. Meselâ bir orkestrayı buna misal olarak verebiliriz.

Herhangi bir icabın materyali olan dış tesirler, insanın değişik vibrasyonlar neşretmesine veya herhangi bir organın vazifesini yapmamasına yani hastalanmamıza sebep olabilir. Haddizatında her tesir, organizatör için bir epröv teşkil edebilir.

Çeşitli düşüncelerin vücut veya organlar üzerinde iyi veya kötü tesirleri olmaktadır. Buna göre düşünceler müessir birer kuvvettir. Meselâ: İyi düşünceleri düzgün ritimli, tatlı frekanslı vibrasyonlara, üzüntü, heyecan, korku gibi kötü düşünceleri de bozuk ritimli ve yüksek frekanslar olarak tasavvur edebiliriz. Tabiidir ki bu tasavvurumuz dünya görüşümüze ve madde anlayışımıza göre doğrudur. Haddizatında kötü ritim, dezarmoni diye bir şey yoktur. Fakat bazı heyecan ve korku hallerinin hastalıklar husule getirdiği de doğrudur.

AYLIK İLİM VE MESLEK DERGİSİ

İmtiyaz Sahibi :
Dt. ALPER Rıdvan

Redaktör :
Prof. BELGER Lem'i

Odonto- Stomatoloji

«DİŞ - AGIZ - ÇENE»
DERGİSİ

İstanbul 1962

Ruh 146

Hayati kıymete haiz olan (meselâ kalb) organının eksikliği beden organizatörünün vazifesini sona erdirir. Bu da bir illete dayanır. Bu illet de yeni bir vazife, tekâmül icabı gereken bir hâdisenin neticesidir.

Beden organizatörü, beden hayatta kaldığı müddetçe hiç bir zaman değişmez. Hattâ obsesyon hâdiselerinde bile hâl böy-

ledir. Bu bir icaptır, bunu bozmaya, değiştirmeye kimsenin selâhiyeti yoktur.

Beden denen organizasyon sistemi, içinde bulunduğu bir üst organizasyon sisteminin tesirleri altındadır ve beden organizatörünün mukadderatı, tâbi olduğu bu üst sistemin organizatörünün vazife plânı içindedir.

KADINDA HİSTERİ

ve

HİPNOZDAN İSTİFADESİ

Bu başlığı gören okuyucular, erkekte de histeri var mıdır ki kadındaki histeriden bahsediliyor şeklinde düşünmekte haklıdır. Bu sebeple ilk önce bu durumu açıklamak uygun olacaktır. Evet, erkekte de histeri görülmektedir, hattâ çocuklarda bile görülmektedir. Her ne kadar Briquet 20 kadına mukabil bir erkekte görüldüğünü yazmakta ise de bu düşünüş nörozların tetkikleri ile değişmiştir. Yani erkekte de hemen hemen kadına yakın bir nisbette gözükür hale gelmiştir. Histeri cemiyetin her tabakasında (fakirinde, amelesinde, zengininde, cahilinde, münevverinde) görülebilmektedir. Amerika ve Avrupa istatistiklerine nazaran halkın %10'unu nörotik hastalıklara müsaptırlar. Fakat bunlardan ancak şikâyetleri olanları doktorlara başvururlar ki bunların da tutarı bütün hastaların %30'unu aştığı anlaşılmıştır.

Sadece kadınlara mahsus bir hastalık olarak tetkik ve ilk tarifini yapan Platon ve Hippocrate gibi yazarlar, bu hastalığın sebebini kadın döl yatağından (Uterus : Rabimden) husule gelmiş olduğu kanaatma vardıkları için adına da (Hysteria) demişlerdir. Bu anlayış 1618'de Pont-Mousson'lu Lepois ve daha sonra 1681'de bilhassa Sydenham'ın tetkiklerine kadar süregeldi. Ancak bu zatların histerinin yalnız kadınlara mahsus olmadığı, erkekte de görüldüğünü ortaya koyan araştırma ve gözlemlerinden sonra, kadın döl yatağının hastalığı yaratmak kabiliyeti de kıymetini kaybetmiştir.

1859'da bu hastalığın ilk ve tam ilmi tetkiklerini yapan ve belirtilerini, tarifini ve hastalığın sebeplerini klinik gözlemleri ile ortaya koyan zat Charité hastahanesi doktorlarından Briquet olmuştur. Bu zattan sonra 1862'de Charcot ve sonra P. Marine'nin devamlı gayretleriyle bir çok şüpheli tarafları ortadan kaldırılmış olan hastalığın Bernheim, Grasset,

P. Janet ve bilhassa 1908'de Babinski'nin görüş ve incelemeleri sonunda telkin ile vücuda getirilebilir, ikna ile giderilebilir olması kat'î surette belirtilerek histeria kelimesi yerine de Pthiatisme tâbiri kullanılması teklif ve kabul edilmiştir.

Dünya kadar akıl hastalarının uğradığı hor muamele ve yakınlarının bile onlardan korku ve dehşetle uzaklaştıkları malûndur. İlimin gelişmesiyle bir ruh hastası oldukları anlaşıldığından bu yana kendilerine yapılan muamele de değişmiştir. Artık deli gömlekleri içinde tımarhanelerin taş zeminli, soğuk, karanlık, rutubetli ve demir parmaklıklı bodrumlarında değil, her hasta gibi şefkat ve yakın ilgi ile sıcak ve ışıklı hasta koğuşlarında tedavi edilmektedirler.

Histerik kadınların da kaderleri ve cemiyetteki durumları aşağı yukarı böyle idi. Cösterdikleri belirtileri yanlış tefsir ve anlama yüzünden, bu zavallılar tatmin olunmamış taşkın cinsel arzularının kurbanı olarak damgalanmışlardı. İlekinler tarafından bile en azından hafif meşreplik olarak kabul edilen hastalıkları söylenirken, kendileri ve yakınları için bir utanç duygusuna sebep olurdu. Bu yüzden de histerikler daha ziyade içlerine dönük kalmakta idiler. Fakat zamanla durumları bir Psychonevrose tablosu içinde mütalâa edilmeğe başlanınca onların da bir ruh hastası oldukları anlaşılabilir. Nevrasteni, psikasteniskirt nevrozları (Nevrose D'angoise) ile beraber histeride küçük psikozlar (Psychose Mineur) kategorisine dahil bir ruh hastalığı olarak mütalâa edilmeğe başlandı. Psikozlar, hastanın ekseriya intibak kabiliyetini bozmadı. Bu sebeple hastalar şikâyet etmedikleri veya uyuma kusurları göstermedikleri müddetçe hasta olduklarına bile hükmedilemez.

(Devamı gelecek sayıda)